

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky Endre-u. 1.
(Bika Bérház). Telefon: 113. szám.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párti újság

Előfizetést egyelőre nem veszünk fel
Egyes szám ára: hétköznap (4 oldal)
valamint vasárnap (8 oldal) 20 pengő.

Arccal a mezőgazdaság felé

Írta: SZIGETHY GYULA

Amikor az ország egész területét felszabadult és a háború tűzfüggönye, melyet a német fasizmus vont a magyar nép békés munkája alá, végleg lezárult, — megkezdődött a végzetes háborús időszak felszámolása és az újjáépítés korszaka.

Az újjáépítés, egyik politikai pártunk kezdeményezésére „Arccal a vasút felé” jelszóval kezdődött. Az újjáépítési akarat és szándék első lázában kivétel nélkül az egész közvélemény helyeselte a vasút helyreállításának elsődleges programját azzal az indokkal, hogy a közlekedés megindítása jelenti a gazdasági vérkeringés visszaállítását, de elfelejtették arról, hogy agrár ország vagyunk, hol a mezőgazdaság érdekei mindennél előbb válnak. Így a nagy lángra és propagandában szinte elveszett a Kisgazda Párt és a mi lapunk részéről is nyomban elhangzott az a figyelmeztetés, hogy egyenrangúvá kell tenni azt a programot, mely a jelszavas meghatározást követve így szól: Arccal a mezőgazdaság felé! A termelés érdekét és nagy fontossága csakugyan megkövetelték volna, hogy az újjáépítésnek ez a szakasza megelőzzön minden más kérdést. Hogy ez így lett volna helyes mutatja az azóta bekövetkezett élelmiszeri válság, a magyar mezőgazdaság hozadékának katasztrofális csökkenése. Csak akkor lett volna elegendő kenyér és csak akkor történhetett volna meg a készletek megfelelő elosztása, ha a vasút helyreállításával egyidejűleg a mezőgazdaság helyreállítása is bekövetkezik. Ha nem akarunk újra az eddig hibába esni nagyobb gondot kell tehát fordítanunk az agrárkérdésekre és problémákra sürgős megoldására.

Ez a szempont vezeti az itt következő sorokat, melyek a magyar mezőgazdaság időszerű kérdéseire kívánunk rámutatni.

Október az új gazdasági év első hónapja. Ennek a hónapnak megvolt a jelentősége mezőgazdasági vonatkozásban még a régi béke-években is. Ilyenkor eszéltek gazdát a földberletek, ilyenkor határozta el a gazda mit fog vetni, ilyenkor rendezkedett be az új gazdasági évré, ilyenkor fogadott fel konvenciókat alkalmazottakat és így tovább.

Az idei október 600.000 új gazdát talál a magyar rónákon. A földhöz juttatottak százezrei elé tárul a feladat megbirkózni a mostoha körülményekkel és megművelni a kiosztott földeket. Nem volt elég csak földet adni a nincsteleneknek, de megfelelő segítséget és támogatást kell nyújtani nekik. Még békeévekben is nagy gondot hozott a gazdának az október hónap, mennyivel nagyobb gond nehezedik most az új gazdáknak, de meg a régiekre is, amikor alig van jószáguk, gépi eszköz nem áll rendelkezésükre és a vetőmagban is nagy hiány van. Munkakészségben nincs hiány. Az új gazdák is érzik a felelősséget, hogy annak a nemzetnek számírnak, mely nekik földet adott, nekik is adniuk kell. Meg kell mutatni, hogy érdemesek a bizalomra, hogy igyekeznek teljes erővel a termelést előmozdítani és megfelnézni a beléjük helyezett reménykedésnek. Ezek mögött a

kisemberek mögött nincsenek a felosztott nagybirtokok termelési lehetőségei és mégis annyit kell, sőt még többet termelniük együttesen véve, mint a nagybirtokok, mert csak így tudjuk biztosítani az ellátatlan lakosság élelmiszerét. És bizonyára el is érik, sőt túlhaladják ezt az eredményt, ha megkapják a segítséget és a támogatást.

Senki sem nézheti a többszáz ezer új gazdának vergődését, gondját sem a hivatalos körök, sem a régi gazda, ott kell lenni mindenkinek mellettük, meg kell, hogy kapják a segítséget még pedig nemcsak tanács formájában, hanem gazdasági eszközök, igazoló jóságok és vetőmag alakjában. A nagyobb, tehetősebb gazda, akinek lova, ökre vagy gépe van, egy kis szorgalommal elvégezheti úgy a saját munkáját, hogy segítségére mehet új gazdátársának részben most az ősszel, de tavasszal is meg tudja szántani a földjét. Adhat neki vetőmagot munka ellenében, hiszen az új gazda ledolgozhatja a segítséget, vagy visszaadhatja természetben a vetőmagot az aratás után.

A város szintén segítségére kell, hogy siessen az új gazdának. Az ipari és szellemi munkásságnak is kötelességei vannak ebben az irányban. Az ipar mezőgazdasági gépeket, ekét, kapát, szekeret és más gazdasági eszközöket nyújtson át az új kisgazdák számára. Szellemi vonalon a városok szakértő értelmisége szintén segítségére mehet az új gazdákéknak. Útmutatással szolgálhat, szakértő tanácsokat adhat. Így jön létre a város, a falu és a tanya népének igazi lelki összeforradása. Hiszen a magyar paraszt mindig hálás volt és szívesen meghálálta a kapott segítséget.

Am nemcsak az új gazdáknak kell gondolnunk. A régi kisgazdák is tenger bajjal küzdenek. Földjükön végigszántott a háború, nagy részükben jószág, gazdasági eszközök, vetőmag és forgótáka nélkül maradtak. Segítségét vár kedvező feltételű kölcsönben, jószágban, vetőmagban és irányítás és utótagaztást nehéz termelési körülmények között.

Átfogó mezőgazdasági politikára van szükség. Csak megfelelő irányítás esetében állhat meg helyét a gazdatársadalom úgy a régi, mint az új gazdaretegekben. Az bizonyos, hogy a termelés átállítására is szükség van, a belterjes gazdálkodás kifejlésére. A kiosztott 3, 5, 10 hold földön, ahol sem tanya, sem semmiféle gazdasági épület, sem jószág nem áll sok esetben az új gazda rendelkezésére nem igen lehet olyan gazdálkodást folytatni, hogy abból nyugodtan megélhessen az új gazda családjával. Már most gondoskodni kell a kormányzatnak az új kisgazdaságokban gyümölcsösök telepítéséről. A talajviszonyoknak megfelelően gyümölcsfaeseméttel kell ellátni az új gazdákat, ahol megfelelő lehetőségek állnak fenn a szőlőtelepítést kell előmozdítani, olyan helyeken pedig, melyek városokhoz közel vannak, konyhakerti művelést bevezetni illetve ilyen irányban kell oktatást nyújtani az új gazdáknak.

A gabonatermesztés nem lesz mindig olyan kifizető, mint most.

Nagyfontosságú belpolitikai tanácskozások

Ellentétes hírek arról, hogy közös, vagy külön listával indulnak-e a pártok, avagy elhalasztják a választást. -- hír szerint sor kerül a kormány átalakítására. -- Tildy Zoltán miniszterelnöksége került előtérbe. -- A Kisgazdapárt keddi nagyválasztmányi ülése döntő súlyú szerepet a válság megoldásában

Közeledik a november 4-ére kitűzött országos választások napja. Mielőtt az ország népe szabad választáson döntene a pártok erőviszonyáról és a politikai élet további alakulásáról, felmerültek olyan gondolatok, melyek a politikai alakulást a demokratikus pártok közötti megegyezésre kívánják alapítani. Az ország közvéleménye még nem nyert teljes tájékoztatást a bekövetkezett bel. politikai fejleményekről és azokról az indokokról, melyek ezt az elgondolást alátámasztják. Egyelőre csupán a pesti sajtó értesüléseire támaszkodhatunk.

A „Kis Újság” azt írja, hogy a Kisgazda Párt döntő szerepet visz a válság megoldásában. A döntés, mely a párt kedden tartandó nagyválasztmányi ülésén jut kifejezésre, nagy súlyú esik a magyar belpolitika további fejlődésére.

A Kisgazda Párt központi lapja nem bocsátja ki kombinációkat, ellenben más sajtóorgánumok különböző híreszteléseknek adnak teret, amelyek jórésben egymásnak ellentmondók.

Így a „Kossuth Népe” című lap vasárnapi számában a következőket írja: A pártok közötti napok óta folyó tárgyalások, amely nyugodt légkör és nyugodt kormányzati munka biztosítására irányul, úgylátszik megtalálta a megoldást, azt, hogy pártközi listával vesznek részt a választásokon és a pártok megegyezésével biztosítják a választások nyugodtságát, valamint a békés teremtő munkát. A pártok mindenképpen meg-

van a hajlandóság arra, hogy közös listával való szavazáshoz hozzájáruljanak. Miután a pártok elvi megállapodása megtörtént, most a részletekről tárgyalnak. Arról t. i. hogy az egyes pártok milyen százalékos arányban részesedjenek a mandátumokban. A most folyó tárgyalásoktól függetlenül benyújtják az ajánlást a nemzeti gyűlés politikai bizottságát. A választójogi törvény szerinti minden 12.000 érvényesen leadott szavazat után jár egy-egy mandátum. A törvénynek ezt a szakaszát mellőzni fogják és megállapítják, hogy a leadott szavazatok számától függetlenül az egyes választókerületek hány képviselőt választanak. Szó van arról is, hogy a most összeülő nemzetgyűlést a törvénytől eltérően csak tízhónapos időtartamra választják meg a legsürgősebb alkotmányügyi kérdések megoldására. Ebben az esetben a jövő év szeptemberében tartanák meg a végleges országgyűlési képviselőválasztást. A politikai helyzetben nagy változás jelent a nyugodt választást biztosító egységes lista és a pártok közötti megegyezés, hogy együttesen vállalják a további termelőmunka biztosítását. Ez a megegyezés maga után vonja azt, hogy új kormányt kell alakítani a Debrecenben megalakult ideiglenes kormány helyett. Új miniszterelnöknek a Független Kisgazda Párt országos vezé-

rét, Tildy Zoltánt kombinálják és a kabinetben a pártok képviselői kapnak a különböző tiszteket. Mindezeknek a politikai kérdéseknek a teljes megoldása rövid időn belül várható és akkor részleteiben is nyilvánosságra hozzák a megegyezéseket.

A „Világ” című lap ugyancsak vasárnapi számában az előbbieket ellentétben a következőket közli: A helyzet egyelőre úgy áll, hogy a választások elhalasztása mutatók a belpolitikai kibontakozás egyetlen útjának. A Paraszt Párt nem hajlandó közös listán indulni semmiféle más párttal. A Kisgazda Párt vezetőinek többsége ugyancsak azon a véleményen van, hogy a párt nem vállalhatja a közös listát. A Szociáldemokrata Pártban is ez a felfogás lett az irányadó. A Polgári Demokrata Párt kezdetől fogva azon az állásponton volt, hogy a listákban külön, szabadon kell futniuk. Ilyenformán a politikai időjárás véleménye szerint választás nem lesz, tehát abba maradván a közös listáról való tárgyalások is. Ugyanakkor felette valószínű, hogy a kormány esélyes már a jövőhét folyamán átalakul. Tildy Zoltán miniszterelnöksége ismét előtérbe került. Amennyiben vállalná a kormány átalakítását, akkor a Kisgazdapárti miniszterek száma lényegesen nagyobb lenne a kabinetben. Alttalában számolni lehet azzal, hogy az új kormányban a polgári miniszterek lesz a többség.

Előbb utóbb elérkezik a külföldi kenyérmagvak dömpingje. Ezért kell már jelőre gondoskodni a termelés megfelelő átállításáról. Ez vonatkozik nemcsak az új kisgazdáknak, hanem a nagyobb gazdáknak is. Nekik is meg kell kezdeniük a belterjesebb, intenzívebb gazdálkodást, nekik is előrendü érdeklük gyümölcsösök telepítése, szőlőtelepítés, konyhakertészet beállítására. De nemcsak sajátmaguk érdeke, hanem közérdek is, főleg abban a vonatkozásban, hogy a környező vidék népének megfelelő munkaaltságot juttassanak. Nem lesz mindig hiány a munkakészségben, eljön az idő, amikor munkanélküliség fog fenyegetni. Arra is kell gondolni, hogy a sok törpebirtokos amíg saját földjén nem tud intenzív gazdálkodást bevezetni és nem tudja teljes mértékben megtalálni megélhetését, addig az év bizonyos szakában bérmunkára szorul. Ezeknek munkát nyújtani, az így jelentkező munkaerőt okosan felhasználni nemcsak ésszerű, hanem közérdekbe vágyó.

A kormányzatra is nagy feladat hárul. Minden pártpolitikán felül emelkedve a gazdatársadalom összességének érdekeit kell nézni. Az állatállomány növelését állami beavatkozás nélkül nem lehet megoldani. A kormány meg-

felelő kereskedelmi szerződések révén hozhat be külföldről hasznos jószágokat, főleg tenyésztésre alkalmas állatokat. Ez fontosabb mindennél. Százszor, ezer-szer fontosabb, mint például a cukor behozatala és valóban minden eszközt meg kell ragadnunk akár kompenzációk alapján is, hogy baráti és környező államokból hasonlókat kaphassunk. Állatállományunkban bekövetkezett pusztulást pár év alatt pótolhatjuk, sőt a sertésállományban egy év alatt is már elérhetjük a régi mennyiséget, ha lehetőséget adunk annak a 600.000 új gazdának és a még jó néhány százezer régi gazdának a sertésenyésztésére. Jugoszlávia példája, ahol a sertésenyésztés aránya békebeli arányokat öltött és a lakosság jólétét nagyban előmozdítja, mutatja, hogy mit lehet elérni ezen a téren.

Háttra van még az irányítás kérdése. A magyar parasztot nemigen kell tanítani gazdálkodásra, ősi természete és rátermettsége révén ért a földhöz, de nem ismeri azokat a lehetőségeket, amit a modern mezőgazdálkodás rejt magában. Ezeket kell előtte feltárni és rávezetni,

hogy mi mindent lehet még a földhöz kihalozni. Ennek előérése van szükség bizonyos irányító munkára a mezőgazdaságban. Már egyszer felvetettük a gondolatot: minden faluba gazdatitkár! Okleveles gazdák egész sora áll rendelkezésre, aztán itt vannak a mezőgazdasági iskolát végzett gazdálkák, ezek sorából lehetne beállítani a falvak mezőgazdasági irányítására az arra rátermetteket és jól képzetteket. A gazdatitkárok a földművelésügyi kormányzattól kapnák a megfelelő utasításokat és ennek révén végre lehetne hajtatni egy nagy átfogó mezőgazdasági tervet, amely hivatalos a föld népet, vele az országot a gazdasági fölemelkedés útjára vezetni.

Ne csak jelszó legyen: „Arccal a mezőgazdaság felé”, hanem élő valóság és végrehajtott program. Minden tényező, a földművelésügyi kormányzat, annak szervei, a gazdasági intézmények és érdekképviseletek, a megyék, városok vezetői, minden párt és hatóság valóban forduljon arccal a magyar gazda felé, most adjon meg neki minden segítséget, mert ez nemcsak egy társadalmi réteg érdeke, hanem az egész nemzet, az ország létfontosságú kérdése. Ne feledjük: a mezőgazdasággal áll vagy bukik az ország!

Eisenhower üzenete a német néphez

München, október 18. Eisenhower tábornagy üzenetet intézett a német néphez. Ujjáépítési munkájukban — mondja az üzenet — támogatni fogjuk a németeket, de semmilyen körülmények között nem nyújthatunk nekik tényleges munkát. Ezt tudniuk kell, hogy átvételek az elkövetkező kemény téli hónapokat. Maguknak kell önmagukon segíteniük. Németországnak az egyéni kezdeményezésekre képes, békés munkások hazájává kell válnia, mert máskülönben nem

lesz jövője. A náci elemek megtisztogatása minden lehető módon tovább folyik. Nemesak a párt tagjaira vonatkozólag, hanem mindazokra, akik bármilyen módon hasznát húzták a nemzeti szocializmusból. A náciizmust meg kell semmisíteni és a náci pártnak, valamint a vele kapcsolatos szervezeteknek tagjait el kell távolítani állásukból. A náciizmussal együtt a katonai szervezeteket is ki kell irtani. (MTI)

Bárdossy László volt miniszterelnök bűnügyét október 29-én tárgyalják

Sorra a Népbíróság elé kerülnek a magyar háborús főbűnösök.

Budapestről jelentik: A háborús főbűnösök közül elsőnek Bárdossy László volt miniszterelnök ügyét tárgyalják. A főtárgyalás október 29-én kezdődik és ezen a vádat mint politikai ügyész, dr. Szalay Sándor mint hivatásos ügyész dr. Fenesi Ferenc népbíró képviseli.

Ennek a főtárgyalásnak befejezésével kerül sor Imrédy Béla volt miniszterelnök bűnügyének főtárgyalására, ahol a politikai közvédelmi tanár, nemzeti ügyész képviselő és dr. Kovács György. Hivatásos közvédelmi dr. Batizfalvy István népbíró lesz.

A harmadik csoportban tárgyal-

ják Szálasi Ferenc, Szőlősi Jenő, Csia Sándor, Beregfly Károly és esetleg Géza József háborús bűnperét. Itt Nagy Vince volt belügyminiszter látja el a politikai vádló tiszteit, a közvédelmi pedig dr. Molnár Sándor a budapesti népbíró és az ügyész.

Ezután kerül sor Jaross Andor, Baky László és Endre László bűnügyének tárgyalására. Politikai ügyész dr. Ortutay Gyula egyetemi tanár, nemzeti ügyész képviselő és dr. Kovács György. Hivatásos közvédelmi dr. Batizfalvy István népbíró lesz.

Angolszász nyemozók szerint Hitler meghalt

Berlin. A Reuter iroda különüldösítője jelenti, hogy a husz brit és amerikai hírszerző, akik hosszabb ideje folytatták nyomozást Hitler Adolf ügyében, a nyomozást most lezárták és jelentést tettek Londonban, illetve Washingtonban olyan értelemben, hogy amennyire emberileg lehetséges, bizonyosságot szereztek róla, hogy Hitler meghalt. A brit nép és amerikai nézetek szerint Hitler Berlinben halt meg Braun Évával együtt. A nyomozásnak, amely brit és amerikai övezetben folyt le, az

volt a célja, hogyha Hitler még életben volna, elő lehessen állítani a müncheni tárgyalásra. Amíg angol-amerikai részről a nyomozást lezárták, az oroszok, akik Berlin elfoglalták, sokkal több tényre juthattak a birtokába, továbbra is azon a nézetben vannak, hogy Hitler halálára nincs bizonyíték. Az angol-amerikai nyomozási anyag ugyanis csaknem kizárólag olyan németek nyilatkozatain épül fel, akik azt állították, hogy látták, hogy Hitler meghalt.

Vasárnap választ Franciaország

Párisból jelentik: A vasárnapra kitűzött francia választás eredményei előreláthatóan csak hétfőn reggel válnak ismeretessé. A jelöltek száma ugyanis igen nagy. — Az anyaországban 2500 jelölt szerepel, 513 listán. A választással egyidejűleg tartandó népszavazási eredmények összeszámolását is ugyanakkor végzik.

Leon Blum pénteken este rádió-

beszédet mondott. „Mindig hívei voltunk a francia-szovjet szövetségnek, mondotta Blum. De hívi voltunk a francia-angol szövetségnek is. Abban a reményben, hogy egy francia-angol szövetséget szívesen látnánk északon, nyugaton és Délkelet-Európában, mi ebben a nyugati blokkban csak a nemzetközi együttműködés egyik segítőkészét látjuk. (MTI)

A pozsonyi magyarok szörnyű szenvedései

Pozsony. Eddig mintegy 2300 magyar burcoltak el Ligetfaluba. Közülük kelet nyolcvan éven feletti, negyvenkilenc 70—80, százkilenevhenatan pedig 60—70 évesek. A ligetfalui gyűjtőtáborban eddig hat felhőt és három gyermek halt meg a hiányos egészségügyi intézkedések és a rossz élelmezés következtében. A legsír-

masabb helyzetben a Pozsony melletti tölténygyárban összehúzóft magyarok vannak, ahol körülbelül ezren tartózkodnak. A földön fekszenek és a túlszűrt helyiségekben megfagyosodtak. Az embertelen bánásmód, a rossz táplálkozás és a legnehezebb teslmunka következtében a tábor lakói testileg és lelkileg teljesen megtörték. —

Forradalom Venezuelában

London. (Reuter.) A békés és virágzó Venezuelában forradalom tört ki.

A forradalmat a hadsereg fiatal tisztjei kezdeményezték. A forradalmárok megbuktatták a kormányt és hatalmukba kerítették az országot. Caracasban a kormányt támogató rendőrök, a katonaság megadták magukat. — Egyelőre nem tudják, hogy Medina elnök hol tartózkodik. Azt hiszik, hogy a forradalmárok fogásgha vetették. A forradalmi erők repülőgépei röpcedulákat dobtak le Caracas utcáira, bombázással

fenyegették a várost arra az esetre, ha a kormányhoz hű csapatok nem teszik le a fegyvert. A forradalmár tisztek vezére Rafael Gomez, aki fia a volt Gomez diktátornak.

A kommunisták a kormány oldalán álltak. A forradalmárok tulajdonképpeni célja az volt, hogy megelőzzék az elnökválasztást és megelőzzék, hogy a hatalom ne a kongresszus által választható elnök kezébe kerüljön, hanem maga a nép válassza meg az elnököt. — (MTI)

SZEMÉLYESEN VEZETEM ISMÉT

irógépüzletet — szaküzletet. — Békebeli szolid munka, szolid árak, a 20 év óta megszokott szakszerűséggel. Irodagép, kelleket veszek, eladok, beszerélek. Gépleírás, másolás, diktálás. HURAY PIAC-U. 63.

MA
HOLNAP

d. n. 2 ó.
este 5 ó.
este fél 5 ó.

CSOKONAI színház

Cirkuszhercegnő

MA
este fél 5 órakor

KAMARA színház

Warenné mestersége

A Hatósági Választási iroda közleményei

A debreceni választókerülethez tartozó biharmegyei járások, továbbá hajdúmegyei járások és megyei városok Központi Összeíró és Választási Bizottságai folyó hó 23-án, kedden délután 4 órára menesszenek küldöncöt Debrecenbe a Központi Összeíró és Választási Bizottsághoz (város háza I. em. 5. számú szoba.) a pártlajstromok egy-egy példányának átvételére végett. A küldönc 4 óránál hamarabb is jelentkezhetik, de 4 órára feltétlenül ott kell lenniük.

2. Az első pontban említett Központi Összeíró és Választási Bizottságok egyidejűleg közlik a Hatósági Választási Irodával (város háza fsz. 6.) a saját hirdetményük iktatószámát, a hirdetmény kibocsátó elnök vagy h. elnök nevét, valamint a járást illetőleg a megyei város területén szavazókörök határait és a szavazóhelyiségekre vonatkozó adatokat, végül hány darab hirdetményre van szükségük a bizottság működési területén.

3. A választási hirdetményekért az említett Központi Összeíró és Választási Bizottságok újabb küldöncöt küldenek Debrecenbe a Hatósági Választási Irodába (város háza fsz. 6.) folyó hó 25-én, csütörtökön délig. Ezeket a hirdetményeket kötelesek október hó 26-án, pénteken a járás minden községében a megfelelő mennyiségben szétküldeni.

4. A választási hirdetményt legkésőbb október 27-én, szombaton minden községben és városban ki kell függeszteni.

5. Az a Központi Összeíró és Választási Bizottság, amely a férfi és női szavazók számát a járás, illetőleg a megyei város területére vonatkozólag még nem jelentette be, közzölje azt azonnal a 402. számú telefonon a Hatósági Választási Irodával (Debrecen város háza fsz. 6.). A férfi és női szavazók számában a felszámolások folytán előálló változás eredményét október 28-án kell írásban külön küldönc útján a Hatósági Választási Irodával közölni.

6. A felszámolások folytán keletkezett határozatokat a Központi Összeíró és Választási Bizottság elnöke a körzeti összeíró és választási bizottságok elnökeinek lakás címére küldi meg folytatólágosan 1945 október 28-ig és ezeket, a szavazás céljaira magánál tartott saját példányukhoz kötelesek csatolni.

7. Felhívja a Hatósági Választási Iroda Paróczai Erzsébet, Bószörményi Kálmáné, Szabó Lenke, Ferenci Tiborné, Goöz Lajos, Kerekes Zoltán, Bányász Lajos, Nagy Imre segédeleiként alkalmazottakat, hogy folyó hó 22-én délelőtt 8 órakor a Hatósági Választási Irodában a munka azonban tovább folytatása céljából pontosan jelenjenek meg.

8. A 39. 45 és 171 számú összeíró bizottságok elnökeit kéri a Hatósági Választási Iroda, hogy fontos megbeszélésre a hatósági irodában sürgősen jelenjenek meg.

Mindentéle kötetést vállalok. Rákóczi-u. 17.

Fém hulladékot, mindenféle vas anyagot, gépeket legmagasabb áron vásárol Langer és Katz vaslepel Halvan-u. 62. Tel.: 4—12.

Hadifogsághól hazajöttem, üzletem vezetését átvettem. Király Lajos fodrász Damkövél szemben, Pacsirta-utca sarok.

Az ország érdeke a döntő!

Nagysikerű nőgyűlést rendezett a Független Kisgazda Párt

A Független Kisgazda és Polgári Párt női tagozata tegnap ki-
tűnően sikerült nőgyűlést rendezett, mely alkalommal a tagok és az érdeklődők zsűfólásig megtöltötték a pártiszervezet nagyteremét. A gyűlést Földes Vilmosné, a női tagozat elnöke nyitotta meg, aki bejelentette, hogy az országos központ előadói, közöttük Bajcsy-Zsilinszky Endréné sajnálatos körülmények közbejötté miatt nem jelenhettek meg a női gyűlésen.

Ezután dr. Lévy Zoltán nemzetgyűlési képviselő, a párt főügyésze ismertette hatalmas beszédében a Kisgazda Párt múltját és jelenét. Rámutatott arra, hogy ezt a pártot 15 évvel ezelőt nem nagy nevek hívták életre: benne a reakció alatt elnyomott népi tömegek adtak hangot politikai törekvéseiknek. Az elmúlt 15 év alatt üldöztek bennünket — mondotta Lévy Zoltán — és a veszte felé rohanó reakció még a nyilasokkal is összefogott, hogy minél jobban elnyomhassa a nép demokratikus hangját. Pártunk tiszta múltját, történelmi szerepét, bátor kiállását nehéz időkben, különösen a női tábor előtt kell feltárni, mert hiszen a női tömegek új színt és döntő szerepet képviselnek a politikai életben.

— A Független Kisgazda Párt ma is eddigi, idáig programja alapján áll és jótétlenül, megalkuvás nélkül harcol az igazi, magyar demokráciáért. A demokráciáért harcolunk, mely nemcsak a

többség uralmát, hanem a kisebbség tiszteletét is jelenti. Másfél évtizeden keresztül harcoltunk nemcsak az általános, titkos választójog törvénybeiktatásáért, de annak tényleges gyakorlásáért is. Elveinket nem szoktuk feladni, kitűzött céljainktól nem szoktunk eltérni — mondotta a hallgatóság nagy tapsvihara közben.

Ezután Lévy képviselő nagy figyelem közepette azokról a nagyfontosságú politikai eseményekről szólt, melyekről az ország közvéleménye eddig csak homályos hírlapi közlések alapján szerzett tudomást. A Független Kisgazda Párt az előtte álló nagy kérdések elintézésénél is a tiszta demokráciát óhajlja érvényesíteni. E célra összehívja az országos nagyválasztmányt, melyben az ország valamennyi kisgazdapárti szervezete képviselteti magát. Ez a választmány fog dönteni a pártot és az egész nemzetet közelítő érintő kérdésekben. Az országos választmányban természetesen ott lesznek Hajdú megye és Debrecen képviselői is, akik úgy fognak dönteni, ahogyan azt megkívánja a magyar nép és az ország érdeke.

Végül a választásokról beszélt Lévy Zoltán és áldozatvállalásra és további lankadatlan munkára hívta fel a hallgatóságot.

A nagy tappal fogadott beszéd után Földes Vilmosné zárta be a gyűlést, mely a Himnusz sléneklésevel ért véget.

Az emberiség ellen elkövetett gonosztettek lajstroma

Berlin (Reuter): Az emberiség ellen elkövetett gonosztettek legnagyobb lajstromát csütörtök este hozták nyilvánosságra. A nemzetközi katonai törvényszék vádirata 24 háborús főbűnös náci ellen, akiknek büne akkora, hogy egy nemzet sem ítékezhet felette egy-maga, ez a brit, amerikai, orosz és francia jogászok által megszerkesztett okmány a náciizmus vezetőit azzal vádolja, hogy 25 esztendőn át összeesküvést szűttek a világ ellen, világaluralomra törtek és törekvésük megvalósítása céljából a faji felsőbbrendűség eszméjét terjesztették, lábbal tipor-
ták a nemzetközi jogot, minden eszközzel vívott háborút kezdték és sok millió ember meggyilkolá-
sáért, meggyötöréséért tették magukat felelőssé.

A hívös, jogi nyelvezetbe öltöztetett vádirat, amelynek első pontjára Hitlernek kellene felélnie, ha élne, ezekkel a szavakkal kezdődik: „1921-ben Hitler Adolf vezére fűhrere lett a náci pártnak, az összeesküvő tervek fészke. Hitler helyett a névsor élén mint kijelölt utód Herman Wilhelm Göying szerepel. A vádirat megállapítja, minden egyes vádlott egyéni szerepét a bűnökben. Valamennyi vádlott mondja a vádirat felelős saját eszlekményeikért és mindazokért a eszlekményekért, amelyekért más eszlelmények követték el az összeesküvő tervek végrehajtására.

Az egyéni bűnök feleorolásánál első helyen Göring szerepel. Utána következnek Rosenberg, Ley, Streicher, mint akik az uralkodó faj elméletét terjesztették. A vádirat idézi zsidóellenes kijelentéseiket,

majd megállapítja: Európa sok helységében a pusztítás és emberirtás teljes volt. Abból a 9 millió 600.000 zsidóból, aki Európának náci uralom alatt állt területein élt, óvatos becslés szerint 5.700.000 pusztult el és ezek nagy részét megfontolt tervszerűséggel küldték halálba a náci összeesküvők. Európa zsidó népességének csak töredéke élnek már. Franciaország hosszú névsort nyújtott be a letartóztatottakról. Faji és politikai okokból elhurcolt 228.000 francia közül csak 28.000 élt túl a gyűjtőtáborok borzalmait.

A vádirat orosz részében felsorolt adatok szerint a mairdenki gyűjtőtáborban másfélmillió embert irtottak ki, Auschwitzben pedig mintegy négy millió embert irtottak ki. A Szovjet Unióból magából 4.978.000 embert hurcoltak el rabslóvá munkára. A Szovjet-Unió teljes anyagi veszteséget 679 millió rubelra becsülik.

A német háborús főbűnösök a fogház magányában hívökké váltak, vallásosságukat hangoztatják, Klatenbrunner és Göring papot kértek, hogy lekiismeretüket megnyugtassák. Ribbentrop kijelentette, hogy a nemzeti szocializmus egyik legsúlyosabb hibája a vallás félreállítás volt. (MTI)

FIGYELEM!
YESZEK: Törött varrógépet, rádió, kerékpár, gramofon alktrészeket.
Horváth Tihamér műszerész m. Deák Ferenc-utca 9.

Háló, ebédli, kombinált szobák, konyhaberendezések, nemes perzsaszőnyegek, márkás festmények, üzletberendezés nagy választékban kaphatók. **Ivány Endre**

Áruforgalmi iroda és Műkereskedésben, Piac u. 67. Mindentéle lakberendezési tárgyak vétele.

A felszabadulás évfordulója Debrecenben

Debrecen város társadalmi pönteken ünnepelte a német megszállás alól való felszabadulás évfordulóját.

Kora reggeli órákban zenés ébresztő harsant fel. Tíz órakor ezrekre menő tömegek gyülekeztek a pályaudvarnál és a város, honvédség, pártok, testületek vezetői kegyelettel helyezték el koszorúkat a nagyallomanál, a Kossuth utcán és Alföldi-palota előtt levő elesett szovjet hősök emlékműveire.

Debrecen város és a honvédség rendezésében 11 órakor a Kossuth-szobornál nagyszabású ünnepséget tartottak, melyre a szervezők, testületek és általában a város közönségének ezrei vonultak fel zászlók alatt. Az ünnepségen résztvett a város katonai parancsnoka szovjet tisztiküldöttség élén, a Szövetségség Ellenőrző Bizottság részéről Jegorov alezredes, Kövály Marcell vezérőrnagy, kerületi parancsnok magyar tisztikar élén, Öry István főispán, Torma Kálmán alispán, Szabó Kálmán polgármester, Szendrey Sándor alpolgármester, Erdős Károly egyetemi rector és mások.

A Himnusz és Internationale hangjai után, melyet a honvédségek intónál, Kövály Marcell vezérőrnagy helyezte el elsőnek a honvédség koszorúját a Kossuth-emlékművön a következő szavak kíséretében:

— A magyar honvédség nevében kegyelettel helyezem el koszorúmat a szabadságért vértanu halált halt magyar hősök emlékére!

Utána Szabó Kálmán polgármester tette le az emlékműre a város koszorúját. Pinczési Gábor a MKP, Deák József a Szociáldemokrata Párt, Selyem Gábor a munkásság szakszervezetei, Bogár Imréné a Független Kisgazda és Polgári Párt nevében tettek le koszorúkat az emlékműre. Megkoszorúzza a Kossuth-szobrot a Nemzeti Paraszti Párt és a debreceni zsidóság.

Szabó Kálmán polgármester nyitotta meg az ünnepséget, majd Kövály Marcell vezérőrnagy lépett az emelvényre. Méltatva a nap jelentőségét, a következőket mondotta:

— Mi debreceniek hálatelt szívvel emlékezünk meg e napon a Debrecenben harcolt Vörös Hadsereg minden egyes katonája öcfeláldozó harcáról, különösképpen pedig az életüket és vérüket feláldozó, az itt örökre megpihenő hősi halottokról, valamint a nagynevű Sztálin generáliszimuszról, aki nagy hadvezéri tehetségével dicsőséges győzelemre vezette a Vörös Hadsereget s megtörte a barbár hódítók erejét.

— Mi debreceni honvédek megfogadjuk, hogy minden szellemi és testi erőnkkel azon leszünk, hogy a romokban heverő Debrecen városát a város társadalmával vállalva újáépítjük, a város társadalmának minden rétegével a legjobb viszonyt megteremtjük és fenntartjuk és ennek a városnak, ahonnan a szabadság eszméje egy évvel ezelőtt elindult, hogy az egész országot meghódítsa, rendjét és nyugalomát biztosítsuk. Fogadjuk továbbá, hogy a megszerzett szabadságot megtartjuk s ha kell életünk feláldozásával is megvédjük.

Azután a város orosz katonai parancsnoka lépett az emelvényre és orosz nyelven a következő beszédet intézte az egybegyűltekhez:

— A Vörös Hadsereg és a szovjet parancsnokság nevében engedjék meg nekem, mint városparancsnoknak, hogy üdvözöljem Önöket a fasizmus igája alól való felszabadulás évfordulóján. A Vörös Hadsereg a megszabadult magyar néppel együtt felszabadította az egész Magyarországot és most a felszabadult ország területén új, demokratikus, független birodalom épül. Nagyon értékes gesztus, hogy a felszabadulás napján Debrecen lakosai megkoszorúzták azoknak a hősöknek emlékműveit, akik a Debrecen körül dúló harcokban a szabadságot biztosították. Ebben a Vörös Had-

sereg főparancsnoka, Sztálin generáliszimusz.

Szabó István, az MKP titkára méltatva ezután a nap jelentőségét. Beszéde közben egy perces kegyeletet szűntet volt az elesett hősök emlékére.

Szendrey Sándor a Független Kisgazda Párt nevében mondott beszédet. Visszapillantást vetett a német megszállás terrorselekményeire, a felszabadulás bekövetkezése s így fejezte be szavait:

— Szálljon áldás a nagy Szovjet-Unióra, a brit birodalom, valamint az Egyesült Államok népeire és azok vezéreire. Azok pedig, kik életükkel fizettek az egész dolgozó emberiség felszaba-

ditásáért, legyen nevük fennmaradó, hősiességüket kegyelettel őrizzük meg.

Leitner Jenő nemzetgyűlési képviselő a Polgári Demokrata Párt nevében orosz nyelven mondott nagyszabású beszédet. A felszabadulás ténye kettős feladatot ró ránk — úgymond — a fasizmus kiirtását és az újáépítés gyorsítását. Juhász Géza a Nemzeti Paraszti Párt, Sándor szakszervezeti titkár a szakszervezetek nevében mondott beszédet.

Az ünnepség a Szózat hangjaival ért véget, majd a kivonult honvédelakulat díszmenetben vonult el az orosz és magyar parancsnokok előtt.

Délután a színházban díszelőadás volt, melynek keretében Szabó Kálmán polgármester mondott lelkes hangú beszédet.

„Bajcsy-Zsilinszky Endre itt van és lelket önt a csüggedő magyar népbe!”

Lelkes hangulatú „Bajcsy-Zsilinszky emlékestet” rendezett tegnap a Független Kisgazda és Polgári Párt női tagozata.

Földes Vilmosné, a női csoport elnöke nyitotta meg az emlékestet, bejelentve, hogy öv, Bajcsy-Zsilinszky Endréné és Eröss János, Szabolcs megye főispánja, aki Bajcsy-Zsilinszky Endre életéről beszélt volna, nem érkezett meg.

Pápay Kiara finomhatású Ady szavaihoz vezette be az ünnepélyt, majd dr. Juhász Nagy Sándor tartotta meg emlékbeszédét, mondván a következőket:

— A mi mártírunknak, az én felejthetetlen barátomnak emlékeztetése kedves hölgyek ünnepélyre hívtak egybe bennünket, melyen — mint látjuk — a beszédek hátterébe szorítja a művészet, főleg a zene. Jól van ez így. A halál által fölünk elszakított kedvesünk már csak emlékezetben él itt tovább közöttünk. Emlékeztetben és képzeletben. Ezeket a csodálatos lelki jelenségeket pedig semmi sem tudja elménkben olyan mértékig elővárszolni, mint a művészet és elsősorban a zene.

— Elég volna csak annyit mondani, hogy Bajcsy-Zsilinszky Endréről akarunk emlékezni és ezután elmerülni a zenének mélységeibe, behuyni szemmel és lágranyit lélekkel. Így emlékeztünk legméltóbban róla.

— Hallgatjuk a zenét és a Petőfi által megénekelt ünnepélyes, lassú

gyász-zeneből, mellyel a Bajcsy-Zsilinszky Endre elvesztését siratjuk, átéljük valami ragyogóan szép színtóniába, mely az ő szellemének feltámadását hirdeti.

— Jön Bajcsy-Zsilinszky Endre mint hős lovag, az igazság bajnok, a szabadság halni nem rettegő vértanúja és a zene akkordjában árad szét a magyar népre az ő végtelen nagy, lángoló szerelme hazája, népe, az emberiség iránt.

— Befejezésül pedig kürtök zúgása közben hirdeti nekünk hátrahagyott programját, végrendeletét: magyarok, haladjatok rendületlenül Rákóczi és Kossuth nyomdokain, álljatok meg a nemzeti szabadság mellett, hirdessétek a demokráciát, a szociális fejlődést, az emberi haladást.

— Bajcsy-Zsilinszky Endre jön, itt van és lelket önt a csüggedő magyar népbe, kitalásra buzdít, reményt ad.

A megkapó, gondolatokban gazdag emlékbeszéd után Madarászné Kulcsár Piroksa interpretált áhitatos elmélyedéssel Sinka verset, Höchli Margit élmény nyújtó öngoraszámát, P. Györy Ilona kultúrát előadói Hubay és Kodály dalát, Szendy Tibamér művészi bevezetőjétként, dr. Ujfalussy Mándy Margit nagyhatalmú ének-számát, Bálint Gábor egyéni ízlés szavaihoz mellett dr. Ujfalussy József finoman aláfestő zongorkísérettel tették teljessé az est sikerét.

67 pengőről 300 pengőre emelkedett egy építőmunkás órábéré

Folytassák, vagy abbahagyják-e a városi építkezéseket?

Szabó Kálmán polgármester szombati délelőtti rendkívüli tanácsulást hívott össze. Az ülés egyetlen tárgya az építőmunkások magyaránú munkabéremelésével függött össze. A polgármester kérésére Kalenda Lóránt műszaki tanácsnok ismertette a helyzetet és az új fordulatokat.

Az építőmunkások órábéré eddig 67 pengő volt, a kormány újabb rendelete alapján 100 százalékkal emelkedett a béreket és így az október 15-től 140 pengő lett. Szombaton a debreceni szakszervezet részéről Sándor László és Molnár József közölték a műszaki ügyosztállyal és a várossal is, hogy újabb fizetésjavítást eszközöltek, illetve állapították meg: az építőiparban 125 százalékos újabb emelést hajtottak végre, vagyis október 22-től a kőműves órábéré 300 pengő lesz, a kőművesnapzámosé 196 pengő.

Közölték, hogy az indexszámot bevezették a vidékre is és a szorzószám bármikor emelkedhet. Az újabb hatalmas béremelés minden eddigi számítást, kalkulációt és összes előirányzatot semmivé tett, levégővé vált. A város több városi épületnél eszközöl helyreállítási munkát és 25 millió újáépítési egeglét kapott, de ez most nem lesz elegendő a munkák elvégzésére. Felmerül a kérdés, érdemes-e és lehet-e a munkálatokat tovább folytatni. Sok érv szól a munka folytatása mellett, elsősorban az,

hogy az elvégzett munka értékálló befektetés; ellene, hogy a tervezett munka csak kis hányva végezhető el az összegből és leromlott a munkateljesítmény is, valószínűleg a fizikai gyengébb táplálkozás következtében.

A tanácsülésen hosszabb vita alakult ki és részletesen megvitaták a helyzetet. A többség álláspontja az volt, hogy a felemelt munkabérek mellett is folytatni kell a munkát, de ugyanakkor közzlik a miniszteriummal, hogy a változott helyzet és munkabéremelés folytán a kiszabott és tervezett újáépítési munkálatokat nem tudják elvégezni és befejezni s kérik a további intézkedést, esetleg a segély összege felemelését.

Az újabb béremelés erősen érzeti hatását minden köz- és magán-építkezésnél, különösen az épületek helyreállításánál.

Vadbőröket, pézsmát, görényl, nyestet, hörccsögöt és mindenféle árut Robicsék Bernát a legmagasab árban megveszi. Zugó-u. 7. Telefon; 277.

Villanyszereleést, rádió javítást vállalunk, anyagot veszünk. MAYER cég Kossuth-utca 13. Baitvány-utca 5.

Újabb vonatkorlátozás

A változatlanul súlyos szénhiányra vezető tekintettel a vasúti közlekedés Csap között közlekedő —1819. számú személyszállító vonatpár forgalmát hétfőn, szombat és péntekre korlátozzuk.

DEBRECZEN

3. OLDAL
1945. X. 21.

Az illetvezetőség.

Öry főispán fellátta a közellátás és a beszoállítás zavarainak okát

Öry István főispán, közellátási kormánybiztosnál tegnap délelőtti közellátási értekezlet volt, melyen résztvett Cserián miniszteri biztos, a közellátásügyi miniszterium küldöttje. A miniszteri biztos a megyei közellátási viszonyok felől tájékozódott, mire Öry főispán fellátta azokat a rendkívüli nehézségeket, mellyel Hajdú megye és Debrecen város a közellátás terén küzd. Sürgette Debrecen ipari várossá nyilvánítását, amit az itt dolgozó 30.000 ipari munkás erősen indokoltá tesz. A beszoállítás

tási kérdések tárgyalása kapcsán Öry főispán rámutatott arra, hogy a beszoállítás nehézségeit az okozza, hogy a kormányzat nagyon alacsony árakat fizet. Ha a napi árat kapják a termelők a beszoállítást jószágokért és terményekért, ezen a téren megjavul a helyzet. A közellátási kormánybiztos ennek fedezetül vagy egy központi pénztár létesítését, vagy a kárjuttatási alapot jelölte meg. Öry főispán végül kifejezte a teljes együttműködés fontosságát a kiküldött miniszteri biztossal.

Szén-kiutalást kapott a város

Remény van a villamosforgalom közeli megindítására

A debreceni szénellátás tekintetében biztatóbb fordulat állott be. Patáky József miniszteri tanácsos, az üzemi bizottság vezetője értesítést kapott, hogy Debrecen várossa 800 vagon szénkiutalást nyert októberre, a leszállítás csak vagon kérdése. A város minden intézkedést megtett a szénmennyiség leszállítására és ha ez sikerül, akkor nemcsak a közvilágítás lesz hosszabb időre biztosítva, hanem meg-

indulhat a villamosforgalom is, amely már hónapok óta szünetel.

A Helyi Vasút körében éppen úgy, mint a nagyközönség körében érhető örömet kelt a hír, különösen, ha rövidesen valóra válik. A Helyi Vasút alkalmazottjai a hosszú kényszerűsünet alatt fikttermelésben és tengeriúton vettek részt, részben a sámpárt javították, hogy ne maradjanak kesereset nélkül.

A Debreceni Vásár a román-magyar barátság első gyakorlati megnyilatkozása lesz

A háború utáni idők gazdasági perspektívájának horizontján kétségkívül a Duna medencéjében élő népek szoros gazdasági együttműködésének perspektívája lobog fel. Azok a nemzetek, amelyeket a Duna medencéjébe vetett a sorsuk, csak akkor tudnak boldogulni, ha egymás mellett és egymással barátságban keresik jövendőjüket. Románia volt az első, amely a Kossuth Lajos által felvetett eszmék igazára bukkant és szomszédaink közül Románia volt az első, amely baráti jóbott nyújtott nekünk. Ezt a baráti jóbott melegen megszorítottuk és Debrecen az érdem, hogy a két-tónk barátságát gyakorlati tere igyekszik most átívni.

igazolvány alapján lehetővé teszik a határátlépést.

Ezenfelül a Vásár tartama alatt külön autóbusszjáratokat helyeznek forgalomba Debrecen és Nagyvárad között és Nagyvárad város, a romániai Nemzeti Segély külön is impozáns módon vesz részt a Debreceni Vásáron.

A Debreceni Vásár előkészítő munkálatai egyébként lankadatlant tempóban folynak. A Dohányjövődék igazgatósága most értesítette a Vásárt, hogy „Debrecen egy éve szabad” felírást szivarkából több százezer darabot hoz forgalomba és a Vásáron résztvesz, a Postavezérigazgatóság külön postahivatalt állít fel, amelyen a belyeggyűjtők nagy örömeire külön bélyegzővel bélyegzik a Vásár területén feladott leveleket. A rendelkezésre álló kiállítási helyek legnagyobb részét már lejegyezték, kevés hely áll csak rendelkezésre azok számára, akik a Vásáron részt akarnak venni. A Vásár irodája az Arany Bika szálloda halljában egyébként a délelőtti órákban és délután öt óra után az érdeklődőknek szívesen áll rendelkezésére.

Az utolsó hetekben Debrecenből két ízben is kereste fel Nagyváradot a Debreceni Vásár elnöksége és küldöttsége és mindkét alkalommal felette meleg fogadtatásra talált odaát. A látogatásnak az volt a célja, hogy a november 30-án megnyíló Debreceni Vásárt a román-magyar barátság jegyében rendezze meg és a vásárra meghívja Erdély fejeit iparát.

A meghívást odaát meleg szívvel fogadták és a Debreceni Vásár írásos megállapodást létesített a nagyváradai Kereskedelmi és Iparkamara elnökségével, amely szerint a nagyváradai Kamara átveszi a Vásár romániai képviselőletét, felszólítja a vállalatokat a Vásáron való részvételre és megszervezi az idegenforgalmat.

Minden kilátás megvan arra, hogy a Vásár tartama alatt a határátlépési formalitásokat a minimumra csökkentik és a vásár-

Őszi időben óvja arcát, kezeltesse dr. BALASSA Zsigmondné kozmetikájában különleges krémekkel. Piac-u. 28/c.

BÚZÁT, rozsol, árpát, tengerit minden mennyiségben VÁSÁROL az APAFI GŐZMALOM

Porcellán, kerámia ragasztás, képek restaurálása. Faragott VITRIN eladó. Veresné, Kőlcsey-utca 18.

Tischler Jenő lakatos és gyermekkocsi üzemeében Miklós-utca 53 szám alatt vásárolhat tűzhelyeket, gyermekkocsikat. Mindenféle lakatos munkák és gyermekkocsi javítását vállalom.

Finom szövetet, férfiruhát, télikabátot veszünk. Hozott anyagból fazont vállalunk! GRÜNFELD úriszabóság a régi helyen: Kistempiom mellett.

Kiderült a katonai szénraktárnál keletkezett tűz rejtélye

Lenyűzött körmű, halálravert áldozatok adták át a kémelhárító a halottszállítóknak

A debreceni rendőrség hűlek óta folytatja a vizsgálatot Tóth Gyula, a kémelhárító főnökének ügyében. A politikai osztály detektívjei tegnap bravuros ügyességgel megkerítették annak a tetemkezősi vállalatnak az emberét, akik közvetszen Tóth Gyulától vették át a halálraakasztott áldozatokat. Két parizsant halálraerve, kivallatás közben lenyűzött körmökkel adták át a halottszállítóknak, akiknek a közkezdőházba kellett vinni, ott koporsóba tenni és néhány óra múlva eltemetni a kiadott utasítás szerint. A vizsgálat azt is megállapította, hogy egyik halálraakasztott áldozatnál a hivatalos személy kiadta az írást, hogy a halált szívverés hiánya okozta. Most arra is kiterjed a vizsgálat, hogy kik vol-

tak azok, akik így bűnös módon leplezték a kémelhárító üzemeltetőit. Tóth Gyula kifallatása során fény derült a két év előtti katonai szénraktárnál történt és többmillió értékű elhamvasztó tűz rejtélyére is. Ezért annakidején a zsidó munkaszolgálatosokat tették felelőssé és sokat közülük megkínzóttak. Most Tóth Gyula beismerte a politikai osztályon, hogy néhány tiszt gyűjtötte fel a szénraktárt, hogy bűnös manipulációk nyomát eltüntessék. Tóth Gyula tudott erről, ennek ellenére lefolytatta a legszigorúbb vizsgálatot a kémelhárítónál a munkaszolgálatosok ellen.

A rendőrség a debreceni kémelhárítóval kapcsolatban tovább folytatja a vizsgálatot.

72 kisebb politikai bűnöst kiengedtek a debreceni internálótáborból

A debreceni rendőrség részéről tegnap délelőtti bizottság szállt ki az internálótáborba. A bizottság tagjai voltak a városi rendőrség részéről dr. Kiss Sándor rendőrszázados és Darvasi István rendőrfőhadnagy, míg a vármegyei rendőrség részéről Dobos Zsigmond százados, a politikai osztály vezetője jelent meg.

A rendőrség 72 kisebb politikai bűnöst, akik részben kitöltötték hat hónapos internálásukat, részben a felülvizsgálat során a kibocsátásra érdemesnek találtatott, el-

engedték az internálótáborból. Az elbocsátott politikai bűnösökhöz Darvasi István rendőrfőhadnagy intézett beszédet, rámutatva arra, hogy a demokrácia megbocsátja a félrevezetetteknek a magyar nemzet ellen elkövetett bűneiket, módot ad számukra, hogy résztvegyenek a tönkretett ország újjáépítésében és elfelejti a múltban történt hibákat, ha látja, hogy igyekeznek beilleszkedni az új társadalmi rendbe és hasznos tagjai lesznek a demokratikus Magyarországnak.

Nem tudják hétfőn megtartani Bende Pál pékmester bűnügyében a főtárgyalást, -- megszökött a vádlott

Hétfőre tűzte ki a népbíróság Bende Pál debreceni pékmester népbírósági bűnügyének főtárgyalását. Bende már Illyés Ivánnak felkes bűve volt, majd minden szélsőjobb oldali mozgalomban benne volt. Később az Ipartestületben lett a nyilas tábor vezetője, része volt Galamb Ferenc ipartestületi elnök elhurcoltatásában is és állítólag a német Gestapo beugója is volt. Háborús és népellenes bűntett miatt emelt vádat ellene a népbíróság és igen nagy, 10 évi kényszermunkánál súlyosabb, esetleg életfogytiglani kényszermunkabüntetés várt volna rá, ha a vádak bizonyítását nyernék. A népbíróság

a főtárgyalásra -- amely hétfőn, október 22-én 9 órakor lett volna -- sok tanút is beidézték, így Szabó Kálmán polgármester is. Azonban a főtárgyalás az eddigi adatok szerint nem tartható meg, Bende Pál a múlt nap megszökött a rendőrség őrzetéből. Munkára adták ki és onnan történt a szökés, közvetlenül azután, hogy a vádlót kikézhették számára és értesítették a tárgyalás időpontjáról.

A rendőrség elfogatására széleskörű vizsgálatot rendel el. Egyéb-ként hétfőn a népbíróság csak egy ügyet, Takács Mária téglási hivatalnoknő népellenes bűntettét tárgyalja.

Népbírósági ítéletek

A debreceni népbíróság pénteken, a felsejeből tartott tárgyalást. Védőkről számos tanu nyert beindulást és emiatt a tárgyalásokat nem lehetett elnapolni, csupán azokat, amelyekben a tanúk helybéliek voltak. Székely Zsigmond püspököt a gazdasági osztály háborús bűntettéi miatt vádolva. A vádat szerint 1944 júniusában magyar állampolgár letéte beindulást a német SS biztonsági szervezetbe, sőt mint SS katoná harcolt az oroszok ellen. Kápolnásnyéknél megsebesült és kintmentést is kapott. Székely Zsigmond beismerte, hogy SS katoná lett. Jó ítéletet írték neki és először csak kényszermunkára ítélték, később került kényszermunkára, amelynek leg-kevesebb időtartama 5 év. Székely felbocsátott az ítélet ellen. Ezután Zsírós Imre hajdudorogi kényszermunka ügyét tárgyalta a népbí-

roság. A vádlót szerint népellenes cselekedetét követett el, mivel tagja volt a dorogi nyilas pártnak és ott szervező munkát folytatott. Zeiros beismerte, hogy nyilas tag volt, de tagadta, hogy szervező munkát folytatott volna. Ot Mészes csendőrtörzstestvezető kényszerítette a nyilas pártba és azt ígerte, hogy ezért utólag tag-mogatják mint lenyűzött. A bíróság kihallgatta Fazekas Mihály, Fazekas György tanúkat, akik azt vallották, hogy Zeiros szervező munkát folytatott, a vendéglősnő Hiltner egésszere ivott. Papp Antal, Burg Iszó, Dobi Antal, Dóra János kedvező vallomást tettek Zeiros Imrere. Burg Iszó előadta, hogy neki tanítványa volt Zeiros, mint lenyűzött tanuló és később közölte vele, hogy megbánta, miszerint nyilas lett, mert kiábrándult a nyilasokból. A bíróság megállapította Zeiros bűnösségét, hat hónapi börtönrre ítélté, de eddigi fog-ságával kitöltöttnek vette a büntetést és szabaddá is helyezte. Az ügyeztet felbocsátott az ítélet ellen súlyosbí-tásért.

Megnyílik az építőipari iskola

A debreceni Állami Felsőipari-iskola igazgatósága legalább 25 tanuló jelentkezőse esetében és a teli tüzélszámú részletről való biztosítása esetében újból megnyitja négy évfolyamú építőipari teli tagozatának I. évfolyamát. A tanítás időtartama hat hó, tart november hó elejétől március hó végéig. A tanulók a 4-ik év végén végbizonyítványt nyernék, amely a tanult iparágakban: kőműves-, kőfaragó-, ácspárban mesteri címet ad és amennyiben 3 évi építőipari gyakorlatot tud a végzett tanuló felmutatni, tanult iparát önállóan gyakorolhatja. Az I. évfolyamra felvehető, aki

15 éves, egészséges, az építőiparban már segédlevelet nyert, vagy 1 évi gyakorlatlalt bíró tanuló. Beíratási díj 300 P, tandíj november hóra 3000 P és a tanuló-ra eső tüzfiamennyiség (apritott). A későbbi hónapokban a tandíjat az akkori pénzértékelés alapján állapítjuk meg.

A felvételtre jelentkezni lehet az iskola igazgatósági irodájában október hó 21-től 30-ig. A jelentkező hozza magával: 1. születési anyakönyvi kivonatát, 2. utolsó iskolai bizonyítványát, 3. munkakönyvét vagy hiteles munkajegyző-nyát, 4. erkölcsi bizonyítvá-nyát, 5. újrallatási bizonyítványát. Részletesebb tájékoztatót a tanuló a jelentkezésnél kapnak.

ARANYAT
EZÜSTÖT
PÉNZNEMEKET
ÓRÁKAT

magas áron vásárol
ENGEL ékszerész
Benyáts áruházban

Városunk romokban hever, segíts felépíteni!

Rajtunk az ország-világ szeme, Rajtat áll, hogy városunk felépüljön.

Jegyezz városunk újjáépítési nyereségnyelvényéből.

Sorsolás felvévénként.

Segíts felépíteni a középületeket, közüzemeket, azok Téged is szolgáltnak.

Saját házadat is felépítheted: kötvényt jegyezz kölcsönkérelme előnyben részesül.

A kötvények hármegy debreceni pénzintézetnél jegyezhető: P 10 ezer, P 5000, P 1000 és P 500-as címletekben, Minden kötvény két-szer nyer.

A jegyzésben mindenkinek köte-lelősége résztvevni.

Egy polgár feljegyzései

Írta: Radó Antal.

A felszabadítási évfordulóval egybe esett az országos nemzetgyűlési képviselőjelöltek nevének nyilvánosságra hozatala. Ez az örömdetes tény eszmetársítás formájában nagyon sok gondolatot ébreszt fel bennem.

A film, amely agyamban lejátszódik visszafelé pereg. Előzőtt egy évvel még mint „hazátlan”, szazadársaimmal együtt bujdosom az orosz és német arvonai között, minden pillanatban nemcsak a harcoló felek tüzeinek, hanem a felfedezés legszörnyűbb veszélyének is kitéve. Az első felszabadító vörös kozákkörjárat megjelenése fölötti egyetemleges érzelmennyilvánítás olyan felcímelő élmény volt számomra, hogy örökké emlékezetes maradt neucsak nekem, hanem soratársaimnak is. A halálraírt boldogság-érzését abban a pillanatban, amikor az ítélet alól feloldozták csak az ismerheti, aki ilyet keresztül élt.

Itt a vetítés megszakad, mert mint krónikás a történeti hűség kedvéért közlöm, hogy úgy magam, mint bajtársaim felszabadítá-sa október 31-én Hajdúnánás határában történt.

Pereg a film tovább visszafelé. Politikai üldözés, embervadászat, ahol a polgár mindig az árnyékos oldalán van. Azután megjelennek a vásznon az utóbbi évtizedek hősei, akik az emberszeretet és igazság nevében harcolnak a politikai elnyomók ellen. Polgárok és munkások vezetői, akik a parlamentben gigászi küzdelmet folytatnak a reakció ellen. Képviselőválasztások, amelyek a nép akaratát hamisítják meg és képviselőjelöltek, akik fűt-fát ígérnek, csak azért, hogy díszes munkánélkül jövedelmet biztosítsanak maguknak. A polgár itt is lemarad, mert nincs költsége a kortézia megfizetésére, szervezete sincs, amely segítené munkájában. Se vége, se hossza a sok-sok emlékezésnek s amikor a saját életem elejére érek, akkor jön elibem az olvasott, vagy tanult történelem, melyben a vesztes fél mindig a polgár, minden az ő bérére megy.

Most eljutottunk hája Istennek oda, hogy önmagunk dönthetünk sorsunk felett titkos szavazással. Hosszú volt az út és nagyon göröngyös, akadályokkal telteve. Most lehetővé válik számunkra logikus akaratainkat nyilvánítani, ha most is elhibázzuk, akkor eltűnünk a társadalmi szimpadrols saját veszítünk magunknak köszönhetjük.

DIVATLAPOK

legújabb model újdonságok nagy választékban egyházi, népközlői és közigazgatási nyomtatvány raktár Szikszay-nál Pápai palota

Atvette a Stadiont a város

A nagyredel Stadiont az orosz katonai hatóságok visszaadták a városnak. A város szombaton hivatalosan is átvette a Stadiont, amelyet most gyors ütemben igyekeznek rendbehozni. A városi tisztviselők a katonasággal karöltve, Pataky József miniszteri tanácsos irányítása és vezetése mellett újjáépítési rohammunka kapcsán hozzák rendbe a Stadiont és az első rohammunka hét-főn lesz. November 1-én már nagy

sporttünemény lesz a Stadionban, a magyar-román lovassmérkőzés és más sportesemény, atlétika, torna, stb.

Szerszámok, szerszámgepek, kerékpárok, kerékpáralkatrészek, villamosági háztartási cikkek, szerezési anyagok viszonteladásuk részére is.

Vétel, eladás, bizomány! Gerő Sándor, Budapest, VI., O-utca 21

Az idősebb embereket elengedik az internálótáborokból

Budapesti jelentés szerint a belügyminiszter utasítást adott ki, mely szerint felül kell vizsgálni az internálótáborokat és szabadon kell bocsájtani az öven felüli nőket és a hatvan éven felüli férfiakat. A felülvizsgálat azonkívül ki-

terjed arra, hogy olyan munkás-embereket, akiket az újjáépítésben felhasználhat és nem követnek el súlyosabb bűncselekményt, szabadon lehet-e bocsájtani? Ilyenformán nébányiszázan el fogják hagyni az internálótáborot.

Rendet a Nagyállomás környékén

A debreceni Nagyállomáson és annak közelében a legsötétebb balkáni állapotok uralkodnak hónapok óta. Szenny, piszok, bűz mindenfelé, eldobott dnynehéjak, romlott ételmaradékok bűze mindenfelé. Hiányzik a legelmebb köztisztasági és higiéniai követelmény. A hatóságok, a rendőrség semmi intézkedést nem tesz, vagy ha tesz is, annak semmi látható eredménye nincs. Más városban, akár kisebb, akár nagyobb, nincs ez így, ez speciális debreceni betegség most, amelyet eddig senki sem gyógyított. Pedig sürgős intézkedésre volna szükség közegészségügyi és közbiztonsági szempontból is. Érdemes egy kicsit körülnézni a debreceni Nagyállomáson.

Amíg a Nagyállomáson belül serény munka folyik és az újjáépítésért mindent elkövetnek, az épületek egy részét is helyreállították, -- addig az állomás előtti terezen délelőtt, délutánonként szá-zak, sőt ezrek ácsorognak. Várják a vonatokat és a szám akkor sem csökken, amikor a vonatok nagy része a korlátozó intézkedések következtében nem indul. Az utasok, a vonatra várakozó tömeg 70-80 százaléka belbizonytathatólag feketéz, láncoló. -- Hatalmas zsákokkal, csomagokkal megrakodtan várják a vonatot, tiszte a gyári munkások szállításk vagy mennek ki falura, hogy beszeressék az árut, amit azután tovább viszok a fővárosba, tüz és százezreket keresve egy úton. Amíg ácsorognak, néha órákat várakoznak az induló vonatra, tétlenül heverésznek, különösen, amikor jó az idő, de sem-

mi produktív munkát nem végeznek. Az ennielöt, maradványt eldobálják, piszkot, szennyot hagynak maguk után. Ilemhely nincs, illetve nem is használják.

Elsősorban meg kell rendszabályozni az utasokat. Ha már boldog-boldogtalan nagyobb meg-erősítés nélkül kap utazási engedélyt, akkor legalább az állomás kellene gyakori razzáikat, ellenőrzéseket tartani sűrűn, talán minden nap. És ugyanakkor, amikor állandóan ellenőrzik a sorompókat és megakadályozzák a falusi, tanya embereket, hogy felesleges élelmiszereiket behozzák a városba, ugyanakkor mindenki ellenőrzés nélkül kiviheti az élelmiszert a városból. Megállapítható, hogy minden nap legalább annyi élelmiszert, zsírt, szalonfát, olajat, lisztet, tyukot, libát stb. visznek ki a feketézők a városból, amelyből minden nap más és más utca vagy ha úgy tetszik, más és más üzem vagy szervezlet, dolgozó megkaphatná havi szük-ségletét. Nem ártana a vonatra várakozó tömeget, a Petőfi tért naponta körülvenni és körülnézni, ki megy naponta, hetenkint Budapestre, mit visz a zsákban, miből él, milyen produktív, termelő munkát folytat. Jól tenné a szakszervezet is, ha itt körülnézne...

A rendes, tisztességes legális utazók érdekében is szót kell emelni. Gyorsan, fábi vagy bármily más anyagból, ha másképpen nem, ideiglenesen, fedett várakozó helyet kell felállítani. Es ugyancsak hatósági feladat: megtisztítani az állomás környé-két a sok gyanus, kétes alaktól.

Felhívás a cukorrépa-termelőkhöz

A szerencsi cukorgyár értesíté-se alapján ismételtén felhívjuk a szerződéses cukorrépa-termelőket, hogy a cukorrépa kiszedését haladéktalanul kezdjék meg. A gazdák kívánása szerint -- az összetörölődött őszi betakarítási munkálataikra tekintettel -- a termés átvétele a gyár részéről csak október 29-én veszi kezdetét.

Nyomatékosan felhívjuk a termelőket, hogy folyó hó 25-ig jelentseék be a Kamaránál (Debre-

cen, Piac u. 59. sz. II. emelet), hogy melyik állomásra kívánják természetük szállítani, hogy az átvételről a gyár megfelelő időben gondoskodhasson és általunk ugyanezen az uton az átvételidő-pontját közölhesse.

Tájékoztatóul közöljük, hogy a répat a gyári szokásnak megfelelően le kell koronázni. A fe-végtől levelesrépéj takarmányozásra kiválóan alkalmas. Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara.

Rövid táviratok

A belügyminisztérium közölte, hogy a vonatközlekedésben beállított korlátozások következtében a nemzetgyűlési képviselőjelöltek hajstromai október 23-án, kedden déli 12 óráig elfogadandók. Az elő-irt határidők ennek folytán 72 órával meghosszabbítottak.

A volt munkaszolgálatosok nagygyűlést tartottak Budapesten. A munkaszolgálatosok diszelnöké-vé nagybecsonj Nagy Vilmos volt honvédelmi minisztert választot-ták, aki minisztersége idején sok kedvezményt nyújtott a munkaszolgálatosoknak.

London. Nagybritannia ismét belesodródott az általános választások izgalmaiba. Ezúttal községi és törvényhatósági választásokról van szó. Ugyanazok vesznek részt bennük, mint az országgyűlési választásokon. A választásokat november 1-re tűzik ki.

Németország amerikai megszá-lás alatt levő részében pénteken le-tartóztatták Tiso József volt szlovák államelnököt és Tiso István volt minisztereinöket, jelenli a londoni rádió. (MTI.)

Az ideiglenes nemzetgyűlés el-nöke a következő szövegű távirat-ot kapta Londonból Károlyi Mihálytól:

Köszönettel, de nagy késséssel vettem a nemzetgyűlés megnyitá-sán való részvételről szóló meghí-vását. A hazatérésem elé tornyo-suló akadályok leküzdéséig kérem közölje a nemzetgyűlés tagjaival, szívből jövő üdvözlétemet és ké-reim, tartásuk fenn velem a kapcsolatot. Károlyi Mihály.

A földművelésügyi miniszter rendeletet adott ki, amely szerint a burgonya legmagasabb termelői-árat estenként fogja megállapítani s a burgonyagazdálkodási kormánybiztos útján teszi közzé.

Vasárnapi levél

Rövidzárlat

Kedves Barátom! Leveled telve van aggodalommal és sürgető kérdésekkel, amelyekre én most nem tudok felelni s legfeljebb a közeljövő fog rájuk válaszolni. De hogy mégis valamelyes képet alkothassunk a helyzetről, e szűkre szabott hasábkon megpróbálom összegezni azokat a problémákat, amelyeket leveledben érintettél.

A mai feszült belpolitikai helyzetről szíves és helyesen látod, hogy ennek egyik indítóoka a budapesti választások eredménye. A választások előtti hetekben szinte szokatlanul nyugodtnak mutatkozott politikai életünk. — Nemcsak a választás eredményének kihirdetése napjait tartó sajtóbékére gondolok: a választási agitáció is fegyelmzetten, a tisztesség határai között mozgott. De október 8-án mintha indulatos erők kicsapták volna nyugodt légkörünk biztosítékát: azóta rövidzárlat van a magyar belpolitikában. Két hete tart már a jelenlegi ádatlan állapot. Naponta hall az ember úszási fenyegetéseket. Egyesek akasztó-fát emlegetnek, mások „kíméletlen megtorlást” és a fejek megnyerése helyett azok beverését. Ki indította el ezt az önmagát duzzasztó hangulatot és mit akar elérni vele? Talán azt, hogy választás előtt nyomást gyakoroljanak egyes választókra és jelentős tömegeket távoltarthatnak attól, hogy megtegyék politikai hitvallásukat? Lehet. De mintha bizonyos események alátámasztanák a süttögést és bizonyos tennének arról, hogy a fenyegető szavak mögött törekvés is meghúzódna.

Aki a vészjósló szavaktól megretten és ennek következtében nem szól bele saját sorsának irányításába, az gyávaaságáért súlyos árat fizet. Ha pedig egy-egy komolyan törekszik az arra, amit ígértek, akkor itt komoly hibáról, a nemzet legszentebb értékeinek megsértéséről van szó.

A szabad világ szabad népei nem is olyan régen kitárták előttünk fogadósöszobájuk ajtaját. Itt nemcsak a diplomáciai kapcsolatok felvételére, illetve kilátásba helyezésére gondolok, hanem arra a meleg fogadtatásra, amelyben a budapesti választások tisztaságát szerte a világon részesítették. — A szélesre tárt ajtók azonban könnyen becsapódhatnak előttünk, ha a befogadásra alkalmatlannak bizonyulunk — figyelmeztette néhány héttel ezelőtt a nemzetet Zsedényi Béla, a nemzetgyűlés elnöke. Mindenki, aki gondosan örködik demokráciánk becsületét fölött, joggal aggodódik, ha bizonyos számunkra kellemetlen eseményeket visszavonunk a demokratikus külföld. Azt sem szabad elfelejteni, hogy az emlékezetes londoni konferencia éppen a magyar kérdéssel kapcsolatos eredményes megbeszéléseket könyvelheti el egyik jelentős sikerének. A béke esztelenül — hangoztatják szerte a világon. Igaz. S a béke felelőssége is oszthatatlan: vállalni kell nemzeteknek, pártoknak és egyéneknek egyaránt.

És mi lenne bent az országban, na az egyszer szabadjára engedett indulatok áttörnének az építő józanság gátját? Mi lenne, ha a demokrácia nálunk még halvány lánggal égő mécset kioltaná az erőszak? Pusztító árvíz lenne és halálos sötétség. Az útnak még csak kis hányadát tettük meg előre és százszor jaj nekünk, ha visszazuhanunk a felfelé vezető úton. Jó volna, ha ebben az országban mindenki felfigyelne Tildy Zoltán szavaira, amelyek éppen ezekben a kritikus hetekben hangzottak el: — Mostanában úgy látszik, mintha sokan megelégednének arról, hogy milyen mélyről indultunk el.

Azt hiszem, mindenki egyetért velem, hogy fönkretett országunk megválasztását, nevezésként azt akár a belső rend felborulásának, akár polgárháborúnak. Szálasiék megfaragták a „magyarság” számára a keresztjét s egy belső

katasztrófa ki is tűzné azt a nemzet sírjára.

Kedves Barátom! Azt írod egy helyütt, hogy a nyugtalanságot szítók nem felelőtlen elemek, hiszen mindannyian párttagok. A párttagság igaz. Am távolálljon tőlünk a felelőtlen uszítás vádjával illetni, akár a Szociáldemokrata Pártot, akár a Magyar Kommunista Pártot. A rendbontók azonban mégis felelőtlenek s éppen az elmúlt időkben oly megértő magatartást tanúsító pártvezetőségek feladata, hogy a nekirugaszkodott rossz szellemeknek megálljt kiáltanak. A munkáspárti vezetők éppen oly jól tudják, mint mi, hogy az út neheze még hátra van s hogy a felébredés alapvető feltétele a zavartalan belpolitikai élet.

Debrecen felemelkedése a vészterhes napok után

Debrecen történetének legsötétebb napjai közé számít a múlt esztendő október hónapja. A város pusztító viharfelhők a hó elején kezdődtek tornyosulni a kiribhatatlan bombázásokkal és állandó légiriadókkal, amelyek miatt a lakosság több mint két harmada elhagyta otthonát s a közelvidékre, vagy az ország más részébe menekült. Az itthonmaradtok az ágyúzó és az aknalövedékek pusztításai elől a pincékben rendezkedtek be, hogy ott várják meg a felszabadító vörös hadsereget. Az optimisták azt hitték, hogy amikor a vörös seregek az ország határát átlépték és egymásután foglalták el a városokat és vármegyéket, a betolakodott náci csapatok beátják a céltalan harcot és feladják Debrecen. Sajnos a lakosság ezirányú kívánságát a német parancsnokság többször elutasította és kiltette Debrecen a háború környékén pusztításainak.

A debreceni utcákon már alig járt polgár ember. Csak német katonák dühöngő lépése kongott a kihalt városban és tanjajakkal, tüzszerszámmal okatlan rombolásokat okoztak mindenfelé. Magyar honvédek már alig voltak Debrecenben az utolsó napokban. A várost két oldalról támadó vörös csapatok arra kényszerítették a náci védőket, hogy egymásután adják fel a városban lévő állásokat. Október 18-án Martinovics István ezredes, a magyar katonai parancsnok esz. pataival végleg elhagyta a várost...

A felszabadító seregek ekkor már közvetlenül a város alatt állottak. Debrecen pincében tartózkodó sokat szenvedett népe pedig várta a kegyetlen szenvedések megszűnését.

Herpay Gábor vármegyei főlevéltáros ezekről az izgalmas napokról a következő érdekes részleteket mondta el tudósítónknak:

— Debrecen október 19-én, esztörtökön hajnalban szabadult fel a kíméletlen német nyomás alól, de már három nappal előbb az utcákon közlekedni nem lehetett, mert életveszélyes volt. Az ágyúlövedégek, aknák becsapódása így is sok áldozatot követelt azok köréből, akik kimerészkedtek a pincéből napfényre. Azok, akik a harcászokköz gyilkos tüze elől biztonságot kerestek az egyetemi klinikák alagsorába költöztek és ott várták a felszabadítást. Legnagyobb részt itthon maradt tisztviselők, tanárok és más polgári elemeken kívül sok munkásember családja húzódott a klinikák alá. Itt tartózkodott Vásáry István volt polgármester is. Az orosz katonák már benn voltak a városban, de a klinikára csak másnap jöttek ki és arra biztatták az ott tartózkodókat, hogy hagyják el az óvóhelye, ne féljenek.

— Az orosz parancsnokság a pénzügyigazgatóság épületét foglalta el. Szombaton, október 21-én katonai járóér érkezett a klinikára azzal a parancsal, hogy a tábornok Vásáry Istvánt és engem hívhat magához. Egy bolgár egyetemi halgató tolmácsolásával

Bizonytalanság helyett biztonságot akarunk, felszító nyugtalanság helyett zavartalan légkört. Azt akarjuk, hogy az ország mindene polgára tudatában legyen: érdemes dolgozni, mert munkáját nem döntik romba politikai földrengések. Azt akarjuk, hogy a dolgozó ember nyugodtan hajthassa álomra fejét és eszébe se jusson attól rettegni, hogy talán már reggel rátörhetnek, esetleg még az életére is. Akarjuk a belső biztonságot, az építés lehetőségét, a szabadság jó rendjét és minden fölött a lelkek tisztult békéjét.

Egy szóval: demokráciát akarunk, mely annyit is jelent, mint féltlen nélkül élni.

Reményi József.

tárgyaltunk. A tábornok felhívására Vásáry István elfoglalta a polgármesteri hivatalt, rá pedig a vármegyei alispánságot osztotta ki munkahelyül. Mikor az egyetemről gyalogosan bejöttünk, az egész útvonalon, egyetlen egy utcán se találtunk orosz katonákat kívül senkit. Szinte félelmet volt ez a halott város. A tábornok parancsa alapján, megkezdődött a hivatali munkát. A csaknem romokban heverő város házában ott találtuk Zöld József h. polgármestert, Dömsödy Imre tanácsnokot és még egy két itthonmaradt városi tisztviselőt. Hajdú megye székhelyében azonban senkit se találtam. Én voltam itthon egyedül a tisztikarból.

— Szörnyű napok voltak ezek. Még most is riadozva gondolok erre a halott városra, melyben az élet egy szikráját se lehetett felfedezni. Az utcákon elesett német katonák holttestei... jobbra balra állati hullák... felborult autók, kilőtt tankok, egész tömegek, ágyúlövedégek fölszántott úttestek, rombadőlt házak, füstölög romok... Mindenütt csak pusztulás... halál... halál...

— Vásáry Istvánnal elmentünk a tábornokhoz és kértük, hogy fiatalabb emberekre ruházza az elkövetkező alkotó munkát. De a tábornok ezt felelte:

— Nem lehet. Sztyalin marsall idősebb, mint önök, mégis egy hatalmas birodalmat kormányoz. Lássanak a munkához.

— Küzdelmes napok következtek. Erős hittel, komoly akaratú és a legjobb szándékkal vettük magunkat a város újjászervezésének munkájába. Vásáry István Debrecenben, én pedig a vármegyében. Három szavunkra előjöttek a város polgárai, munkásai és vállalták keményen dolgoztunk. Zöld József megszervezte a kenyérelátást és a városházán felállította a népkonyhát, mely Csobán Endre főlevéltáros szakácskodása mellett működött és legalább napi egy alkalmat nyújtott arra, hogy meleg ételt ehessünk.

Három hetj kemény munka után az elmúlt élet újra megindult. A megszervezett közigazgatás Debrecenben eltakarította a közlekedést zavaró romok egy részét. A piacokon is megjelent egy két árus, aztán értelmes emberek az orosz tábornok parancsára megnyitották üzleteiket. Gyalogos futárokkal intézkedéseket küldtem a vármegye városai-ba és községeibe és hívtam őket jöjjenek, segítsenek rendet teremteni. Kiadtam a jelszót, hogy szabad kereskedelem van, hozzák be felesleges élelmicikkelket a falusiták a debreceni piacra. November 10-én jött az első szeker Miképerésről. Kerfiót hozott az éhező városiaknak, de aztán jöttek más községekből és hoztak, amit lehetett. Így támadt fel lassan, de biztosan az élet a romokból egy évvel ezelőtt...

(b. s.)

Otezer tagu ifjúsági éneklés a Nagytemplom előtt

A debreceni református egyház október 31-én a Nagytemplom előtt rendezte meg szokásos reformációi emlékünneplését. A rendezőség a programot úgy állította össze, hogy az valóban felémelő és maradandó élményt hagyjon vissza minden résztvevőben. A rövid ünnepi beszédet Juhász Nagy Sándor, a nemzetgyűlés alelnöke, a debreceni egyházközség főjegyzője fogja tartani. A teológus ifjúság egyik tagja szaval és az összes debreceni vasárnapi iskolák, ifjúsági egyesületek, valamint református iskolák növendékei két többszölmán kántolt énekelnek Szendy Tihamér zenetanár vezetésével.

Sokaknak emlékeztében él az a hatalmas ifjúsági körös, amely 1938-ban a Kollégium jubileuma alkalmából a Nagytemplom összes karaitat megtöltötte. A mostani összeállítás még ennél is hatalmasabb köröst jelent, úgyhogy egyedülálló eseménynek ígérkezik önmagában is.

Egységes amerikai gyűjtőakcióról lehet szó a református intézmények javára

Lapunk múlt vasárnapi számában egy szeretettől átfűtött cikk jelent meg a Kollégium és más református értékek sorsával kapcsolatban. A cikk írója Bába Mihály lelkipásztorral folytatott beszélgetést néhai Baltazár Dezsőnek, a nagy püspöknek amerikai útjairól, majd az interjú után felvetette a hírlapíró, azt az elgondolást, hogy testvéri szívvel ismét az amerikai magyarsághoz kellene fordulni segítségért s valakinek elindulni a nagy püspök útján.

A cikk méltán nagy feltűnést keltett, sokan helyeselték, mások vitatták, korainak tartották annak elgondolását. Beavatott helyről most a következő megfigyelendő nyilatkozást kapjuk, melyet az ügy fontosságára tekintettel készsággel adunk közre:

— Most teljesen más a helyzet, mint a boldogemlékeztű Baltazár püspök örök hálát érdemlő akciói idején. Akkor az egész magyarsággal együtt a magyar református nép, egyház és iskolák háborús anyagi kára is elenyészően csekély volt a mostanihoz képest — tehát joggal lehetett a debreceni Kollégium ügyét külön kiemelni és arra rámutatni, hogy az első világháború hadikölcsöneihez a Kollégiumnak kb. 4.5 millió aranykorona értékű tőkevagyonra vált semmivé, amirehöz még csak megközelítően hasonló háborús veszteséget sem szenvedett egyetlen más magyar református egyházi és iskolai intézményünk sem az első világháborúban. Most ellenben a nagy református központokon elkezdve kiesiny falusi egyházközségekig se szeri se száma az egész országban a rombadőlt templomoknak, feldúlt, kifosztott iskoláknak, parókiáknak stb.

arról nem is szólvá, hogy a különben szükséges és áldásos földreform az iskolafenntartó egyházközségeket átmenetileg (s ez az átmenet nem lesz rövid) a legnehezebb helyzetbe juttatta. Most tehát Sárospatak, Pápa vagy Budapest teljesen ugyanolyan joggal mehetne Amerikába gyűjteni, mint Debrecen, ezek az egymást keresztező és egymással versenytfutó partikuláris akciók pedig csak a gyűjtés sikerét veszélyeztetnék s az amerikai református magyarság körében a lehető legrosszabb színben tüntetnék fel a magyar református testvériséget és szolidaritást. — Tehát csak egységesen, központi gyűjtő szervezett amerikai gyűjtőakcióról lehet ma szó, amelynek gyümölcséből az egész magyar református egyház igazságos elosztással részesedik. Ennek már folynak is az előkészületei.

Az egyes egyházrészek vezetői elhatározták, hogy a délelőtt fél 10 órakor kezdődő ünnepélyre templomaikból gyűlkezettel és egyházi tanácsosokkal csoportosan vonulnak a Nagytemplom elé.

Ugyanezen a napon délután 3 órai kezdettel a Bika dísztermében a teológus ifjúság tartja hagyományos műsoros ünnepélyét. Ennek előadója dr. Révész Imre püspök lesz, aki „Reformáció és forradalom” címmel fog beszédet mondani. Művészi számokat adnak elő Höchtl Margit, Domahidy Szabó László, valamint az Egyetértés, Kántus és Tanítóképzőintézet egyesített kórusa. Az egyház vezetősége kérésrel fordul a debreceni munkaadókhöz, intézményekhez és magánosokhoz egyaránt, hogy a maguk részéről is tegyék lehetővé azt, hogy Debrecen reformátussága akadályoztatás nélkül ünnepelhesse meg nagy ünnepét.

Nem szabad a magyar református köztudatba, hogy „bajban van a Kollégium és más református értékek sorsával kapcsolatban. A cikk írója Bába Mihály lelkipásztorral folytatott beszélgetést néhai Baltazár Dezsőnek, a nagy püspöknek amerikai útjairól, majd az interjú után felvetette a hírlapíró, azt az elgondolást, hogy testvéri szívvel ismét az amerikai magyarsághoz kellene fordulni segítségért s valakinek elindulni a nagy püspök útján.

A cikk méltán nagy feltűnést keltett, sokan helyeselték, mások vitatták, korainak tartották annak elgondolását. Beavatott helyről most a következő megfigyelendő nyilatkozást kapjuk, melyet az ügy fontosságára tekintettel készsággal adunk közre:

— Most teljesen más a helyzet, mint a boldogemlékeztű Baltazár püspök örök hálát érdemlő akciói idején. Akkor az egész magyarsággal együtt a magyar református nép, egyház és iskolák háborús anyagi kára is elenyészően csekély volt a mostanihoz képest — tehát joggal lehetett a debreceni Kollégium ügyét külön kiemelni és arra rámutatni, hogy az első világháború hadikölcsöneihez a Kollégiumnak kb. 4.5 millió aranykorona értékű tőkevagyonra vált semmivé, amirehöz még csak megközelítően hasonló háborús veszteséget sem szenvedett egyetlen más magyar református egyházi és iskolai intézményünk sem az első világháborúban. Most ellenben a nagy református központokon elkezdve kiesiny falusi egyházközségekig se szeri se száma az egész országban a rombadőlt templomoknak, feldúlt, kifosztott iskoláknak, parókiáknak stb.

arról nem is szólvá, hogy a különben szükséges és áldásos földreform az iskolafenntartó egyházközségeket átmenetileg (s ez az átmenet nem lesz rövid) a legnehezebb helyzetbe juttatta. Most tehát Sárospatak, Pápa vagy Budapest teljesen ugyanolyan joggal mehetne Amerikába gyűjteni, mint Debrecen, ezek az egymást keresztező és egymással versenytfutó partikuláris akciók pedig csak a gyűjtés sikerét veszélyeztetnék s az amerikai református magyarság körében a lehető legrosszabb színben tüntetnék fel a magyar református testvériséget és szolidaritást. — Tehát csak egységesen, központi gyűjtő szervezett amerikai gyűjtőakcióról lehet ma szó, amelynek gyümölcséből az egész magyar református egyház igazságos elosztással részesedik. Ennek már folynak is az előkészületei.

Mielőtt arany, ezüst, briliáns ékszerét eladja, mutassa meg szeleccsényinek SAS-UTCA 2.

foto Berzéki
ATKÜLTÖZÜNK

Aranyért, ezüstért, briliánsért magas árat ér el STASSIK LAJOS ékszerésznél Piac-u. 56.

Mezőgazdasági gépeket, eszközöket, alkatrészeket, járműveket, hármilyet, hármily állapotban vásárol, úgyszintén elad vagy becserél Nagy János Hatvan-u. 41.

Férfiruha - Nőkabát Férfiszövet-Bélésáru VÁGÓ-RUHA Piac- és Széchenyi-u. sarok

Egy vagon burgonya-cukrot kapott Debrecen és Hajdú vármegye

Debrecen város és Hajdú vármegye ellátásának részére megérkezett egy vagon burgonyacukor. Ertesülésünk szerint a burgonyacukor osecsemők, szoptatós és terhes anyák között osztják ki. Az orrvonatkozó intézkedések folyamatban vannak.

Úveget vett a város a nagyközönség számára

Debrecen városa nagyobb mennyiségű üveget szerez be, kvadrátméterét 12-000 pengőért. Körülbelül 850 kvadrát üvegről lehet szó, ami 10 milliót nagyobb összegbe kerül. A város a debreceni bankok és pénzintézetek révén bonyolítja le az üzletet, az üvegfélt és az üveget méltányos haszon mellett a nagyközönség rendelkezésére bocsátja.

Tízszerezésre emelték a kéményseprési díjat, tízszerezésre a segédek fizetését is

Közzítjük, hogy a kéményseprőiparban bérmozgalom indult meg: a főnökök a kéményseprési díj felemelését kérték, a segédek pedig fizetésjavítást. Már-már munkabeszüntetésre került a sor, míg most létrejött a megegyezés. A miniszter rendelte tízszerezésre emelték a kéményseprési díjat, ami után a mesterek a segédek fizetését is felemelték tízszerezésre. A segédek fizetése 2000 pengő helyett 20.000 pengő lett. Szabó Kálmán polgármester külön felhívta a munkásokat, hogy a tüzveszély miatt ne hagyják abba a munkát.

A háziurak a kéményseprési díjat — ami újabb megfidelést jelent — áthárítják majd az új szabályrendelet értelmében a lakókra.

Gyászrovat

Kovács Lajos vendéglős 32 éves korában elhunyt. Temetése hétfőn délután 3 órakor lesz a Köztemető II. A. ravatalozó terméből. Lakás: Hatvan u. 30. Dankó temető.

Hirtelen elhunyt Papp Gyula és felesége Csonka Ibolyka lelki üdvéért engedélyt szentmise október 25-én reggel 8 órakor fog az egkek urának bemutatni a Szt. Anna templomban.

Keinhart Kálmán

nyug. szakiskolai igazgató életének 73-ik évében e hó 18-án csendesén elhunyt. — Hamvait Egerbe szállított, után 21-én fogjuk eltemetni. Minden kúton értesítés helyett a gyászoló család. Lakás: Ezer, Tünderpart 3.

Vigh László

tiszviselő zászlós 25 éves korában és

Szabó József

művezető ezévi január hóban Budapestben hősi halált haltak. Temetést követően 21-én fogjuk eltemetni XII. tája külső részén lévő családi sírnál a ref. egyház szertartása szerint. Vigh László gyászolója: Bánatos özvegy, testvérei: sógorai, sógornői, rokonai Szabó József gyászolója: Bánatos özvegy, kislánya, özvegye, sógornői és rokonai. Lakás: Szegényházi u. 2. Gebauer temetői vállalat.

polgár Dézsi István

gazdálkodó 77 éves korában elhunyt. Temetése hétfőn délután 3 órakor lesz a díszravatalozóterméből a ref. egyház szertartása szerint. Gyászolója: Bánatos özvegy, gyermekei: veje, menyegye, unokái, testvérei, sógorai, sógornői és a kiterjedt rokonság. Minden kúton értesítés helyett. Lakás: Vengő-utca 42. szám — Gebauer temetői vállalat.

Férfi és női szövetek, bélésszűk nagy választékban vásárolhatók Tiszántúli Textilházban Piac-u. 22. (Első Takarékpénzt.)

Időjelzésre megszólal a vasuti szíriena

A közönség tájékoztatása céljából közöljük, hogy a debreceni állomásunkon felszerelt légvételmez szíriénát folyó hó 22-én, hétfőn déli 12 óráltól kezdődően minden nap déli órajelzésre fogjuk felhasználni.

Fenti időtől kezdődően a szíriénát minden déliben orosz időszámítás szerinti 12 órakor — ami a közép-európai nyári időszámítás szerinti 11 óráknak felel meg — egypercnyi időre megszűnik a külső bűgással megszólalhatunk abból a célból, hogy az államvasúti alkalmazottak zsebhóráikat e jelzés szerint beigazíthassák. Kondor sk. tüzeltigazgató.

Szakszervezeti hírek

A Mav. nyugellátottak szakosportja folyó hó 25-án, kedden délelőtt 10 órakor taggyűlést tart Arany János u. 2. alatt. — Vezetőség: Fehér Gyula a háztulajdonosok szakszervezetek tagjait, hogy ma, vasárnap délután 3 óráig hivatalos órát tartunk a szakszervezeti székben Arany János u. 2. sz. alatti helyiségben. — Itt lehet a nyári tagdíj befizetésére beadott tagdíjzárólapokat és az elmaradt tagdíjak befizetését, valamint új tagok beiratását is eszközölni. Vezetőség

A Debreceni Kereskedő Társulat közleménye

KERESKEDŐ GYŰLÉS A Kereskedő Társulat az ünnepelti közeledésére kikereskedői bizalmas és egyéb fontos ügyek megbeszélésére vezet folyó hó 12-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a Kereskedő Társulat díszteremében taggyűlést tart. Felkérjük a kar-társakat, hogy az ülésen a tárgyak fontosságára tekintettel minél számban jelenjenek meg.

Kereskedők rohammunkái. Ertesítjük a kereskedő kartársakat, hogy a kereskedők az ünnepelti rohammunkán jövő vasárnap, azaz október hó 23-án vesznek részt. Közzítjük az alkalmat, hogy a kereskedők a ház-tomból alakítandó munkacsoporthoz amennyiben a kereskedők rohammunkájában részt vesznek — nem kötelesek részt venni.

A Kistulajdonosok szakosztálya folyó hó 21-én, vasárnap délután 3 órakor a kereskedői, fülekola, toratérmeiben ülést tartanak, melyre a szakosztály tagjainak feltétlenül és pontos megjelenésük közzük.

A tűzifa és építkezési anyag kereskedők 1. hó 25-án, kedden délután 4 órakor fontos ügyekben szakosztályi értekezletet tartanak, melyre az érdekeltek megjelenésük közzük.

Műsoros tanácsulást a Kereskedő Társulat október 25-én, vasárnap délután 3 órakor este 8 óráig tartó műsorral és táncal egybekötött ismerkedési délutánt rendez. A szakosztályok tagjait barátait és jóismerősait az ismerkedési délutánra meghívjuk és pontos megjelenésük közzük. Vezetőség

SPORT

DVSC—Szeged OB I bajnoki mérkőzés máj 21-én délután két órai kezdéltől a DVSC Diósziói úti sporttelepén. — A mérkőzésre a debreceni csapat a hét folyamán erős utazással készült a játékvezető tudatában vannak annak, hogy a mai mérkőzés a legfontosabb, hogy a mai mérkőzés a legfontosabb, hogy a mai mérkőzés a legfontosabb.

Közönlés az OB I bajnoki mérkőzésre. A mérkőzésre a debreceni csapat a hét folyamán erős utazással készült a játékvezető tudatában vannak annak, hogy a mai mérkőzés a legfontosabb, hogy a mai mérkőzés a legfontosabb, hogy a mai mérkőzés a legfontosabb.

Vétel! Eladás!
Rádió készítés és javítás
BRAUN Piac-utca 11. sz. Bika-épület

MAGAS árat fizetek aranyért, ezüstért és briliánsért
Takács Sándorné ékszerkereskedő Piac-utca 22.

A Szeged szombat délelőtt tavirakban értesítette a DVSC vezetőket, hogy gépkocsin teszi meg az utat Szegedről Debrecenre. A tavirakban jelezték a szegedi csapat vezetői, hogy a szegedi csapat szombat este meg is érkezett. Néhány ifjúsági játékot dobak többé és tízóraji eredményt várunk. — A szegedi csapat már megérkezett és gépkocsiba száll és visszautazik a tiszparti városba.

Máv Boeckai—Postás kerülési bajnoki mérkőzés lesz máj 21-én délelőtt 10 órai kezdéltől az egyetemi sporttelepén. A bajnokcsapat vezető Postás és az egyre javuló Máv Boeckai találkozással szembe kerülnek. A mérkőzés érdekelt sportot ígér. A mérkőzés után 12 órakor Máv Boeckai II—Hajdúszoboszlói MTE második osztályú bajnoki mérkőzés lesz.

A kerületi bajnokcsapat első osztályában ma a debreceni csapatok közül a DMTE Kisvárdán a DKA-E Kisújszállásnál küzd a bajnoki pontokért. A többi mérkőzés: Karasz—Nyíregyházi VSC, Nyíregyházi MADS—Püspökáldányi Hajdúszoboszlói—Mateszka.

Derecske, Hajdúdorog és Hajdúnánás visszajelent a kerületi bajnokcsapat II. osztályában a bajnoki küzdelmekről. Mindhárom egyesület a nehéz vasúti közlekedésre való hivatkozással nyújtotta be visszajelentését a szövetség felé.

Társulati Kereskedelmi—Piarista gimnázium 2:2 (2:0). KISOK bajnok.

NYOMOZIRODA (0)

YAGYONI, családi, személyi ügyeibe forduljon Gábor György Leir, másol Gábor György Zoltán 3. — 0-216

LEVÉLZÉS, HAZASSÁG (1)

FÜGGETLEN középkorú üzletben intelligens komoly nő ismeretséget keresi 40—50-ig házassági céljából. Teljes című levélre válaszolok. Levélkeket Korrekt jellegűre kiadókba kérek. 1—1551

SZERTÉNYEK ezerméretű lenni ki akar meghátrálni? „Vigkedv Mihály” jellegre 1—1513

SZÍNHÁZ, mozi-partnereket keres egyedülálló kispáros. „Egyedül unalmas” jellegre 1—1507

TANYAI hadiszerveketeit, hadianyagok eladók háza-fáigba vezet nyugdíjasokat kinttlen benőtít. Meltóné, Laktyelek Kastély. Bélyeg-vegyelvártékra válaszol. 1—973

Családi ur ellátásért kerrek, nyíró, zsenitőr köznyezetben megszotanám központi főbireti lakásokat. Szive érdemi ajánlatokat a kiadóhivat. Deportált mernők” jellegre továbbít. 1—1704

SEGÍTŐ társ, jó leveleze lennek komoly jobb embere nek (vasutas is lehet) Lakás va jellegre. 1—217

ALLAST KERESŐ NŐK (2)

NOISZABO elmenne viedkre elemért varni, levelet Kossuth u. 58. fűszerező varrózó címre kérem küldeni. 2—1463

FONAST elvállalok Farkokla u. 7-b. 2—1403

MEGBIZHATÓ bejárónő ajánlokzik 10—4-ig határ-utca u. 6 II lépcső II. emelet 21. sz. 2—194

SZEGÉNY igényű nő elmenne magános urhoz házzetónéknak. Csapó utca 32—186

ALLAST KERESŐ FÉRFIAK (3)

NYUDJAS már nyugtáz elhelyezést keres. Nyudjás jellegre. 3—1633

FÉL ói fát egy kóvr karcsát ad egy gyermektelen vasutas pár annak, aki szo ba konyh, spjiz, némi jó szágártásos lakáshoz jut-tal, lehetőleg a „agyálló-mástól nem messzire. Szotyari u. 46. 8—1343

ALLAST NYER NŐ (4)

KÖZÉLÉB érto mindenest keresek csejere. Alföldi palota, hal lépcső III. em. 3. 4—1434

KÖZELÉB lakó bejárónő felnapra ugyanott házmes-tártat felvezek Vilmos osaszár krt. 48. 4—1611

BEJÁRÓNŐ vagy bentlőköt azonnala 10 keresek. Cim a kiadóban. 4—1605

KIUTÓLÁNYT felvez Gylyad viráguzlet, Batthyány u. 6. 4—1631

FEHÉRNE javításához azavarónt keresek, Baltazar Dezső u. 15. 4—1590

MOSÓNÓ és konyhájnyit keres Arany Bika étterem. 4—1595

KIUTÓLÁNYT azonnala felveznök Vágó Sandor cég Piac és Széchenyi u. sarok. 4—1522

TANITÓ keres egyedülálló idősebb intelligensbe asszonyt ki látartaba vezetése Baroni, erős nevelés tudó egyetemen. Jelentkezés vasárnap délután szentgyörgy u. 8-b Tur Andras utcából. 4—1525

Bejárónő vagy háziúrnyit eladtagként felvétetik — u. u. u. 4—1504

Egyetemi sporttelep. Vezető: Harasnyai. Az első félidőben a kerékpárkedelmisták voltak nagyobb fölényben. Az utolsó félidőben a Piaristák lelkes csapatának sikerült a kiegyenlítő Gólvör: Molnár (2), ill. Balla és Fejér (1-1ből).

Egy érdekös egyesbiri rendezés Az MDSZ egyesbiriája a DVSC—HAG mérkőzés utórendeként kötelezte a debreceni vezetőséget, hogy mérkőzésenként 20 fegyveres rendőrrel és 10 kar-szalagos rendezőri gondoskodjanak.

A játékezőt a pályalejáróhoz két vezetővel tagnak kell leküldenie és az utórendes körzetben senkinek sem szabad tartózkodni. Eddig szól az egyesbiri határozat, amiből csak annyi a hozzáfűzni valók, hogy ilyen rendelkezések helyett inkább jobb játékezőket kér a debreceni sportcsapat mérkőzéseiként. Kiváncsian várjuk, hogy a mai mérkőzésre kiküldött Kallós budapesti játékezője hogyan fogja vezetni a mérkőzést, melyre a DVSC vezetősége nem fogantositotta az „egyesbiri határozatot”.

A Békéscsabai Törökves—Zugló 3:2-es állással felbeszakadt OB I. mérkőzés valójában újra kell játszani. Az egyesbiri két mérkőzésre elvette a békéscsabai pályaválasztó jót, mert a békéscsabai közönség nem viselkedett sportszerűen, továbbá Fejtett (Békéscsaba) Moort és Zuriant (Zugló) november 14-ig elzárta a játéktól.

A kerületi tizusa 6 óttusa versenyt ma délelőtt 10 órai kezdéttel folytatják a DVSC sporttelepén.

Toth Andornak, a Postás Tiszántúli agille vezetőjének és játékosának felesége egészséges leánygyermeknek adott életet. A családi örömhöz a sportcsapat tagjai ezon gratuláltak.

A Vasas csapata Szabadban vendég-szerelőt és Spárták együttesét 4:2 arányban győzte le. A debreceni Szilárdy két gólt lott. Nagybecskerekén 5:1 arányban győzt a VVasa.

Az OB I. leletli csoportjában ma Vasas—HAC Törökves—Kispest, B Ma rútság—Békéscsabai Törökves, Zugló—Elektromos Díszgyár—E-S, Saigótarján—Újpesti bajnoki mérkőzések lesznek.

A román-magyar atetikai viadalt tavaszra elhalasztották. **A debreceni birkozók** ma Budapestten az oroszias bajnokságon szerepelnek.

Csepel—Vasas 10:6. Csapatbajnoki mérkőzés. A tegnap esti mérkőzés eredménye, hogy a sokszoros Torma I csak nehéz küzdelem után győzött Bogács ellen.

NYILTTÉR

Felhívom feleségem hitelezőit, hogy követeléseik elintézése végett 3 napon belül nálam jelentkezzenek. További jelentkezőket figyelembe nem veszek.

Peludnyák Dezső fodrász, Csapó utca 35.

VARRODABA tanulóny

felvétetik Szapanos u. 12. 4—190

UTCAI butorozott szoba egybeül nélküli kiadó. Rákóczi u. 15. 6—1455

EGY butorozott szoba 2 személy részére kiadó. Hajnal u. 5. 6—1386

KIADO LAKAS, ÜZLETHELYISÉG (7)

KIADO kevés javítással három szobás villa, érdeklődni lehet Szabó Ferenc, Városi Takaréknál. 7—1448

HÁLÓSZOBÁK kombinált szekrény udvari munkára felvezek Lengyel kertmester, Csapó u. 47. 5—1670

SZÉLÁNY felvezek Szilárdy vegyüzlet, Kossuth u. 49. 5—1657

TÜZHELYET oserőnek férfi tükibábért, vagy csoport. Csapó u. 87. 12—1647

KÖZELT közegbe rézes, vagy pénzes faktormelő munkásokat felvezek Molnár Lukács Timár u. 11. 5—1646

ONDÓ Perc dílőben 3 hold földet szeretnék búzára megtermeltani pénzért vagy természetben. Lászlóbet Csapó u. 97. 5—1643

SZABAD majoros felvétetik azonnali költözésre. Széchenyi u. 15. 5—1571

KONVENCIOS mindenest felvétetik azonnala Széchenyi u. 15. 5—1572

KOCSIST keresek havi fizetéssel, Timár u. 32. 5—1396

LAKATOS segéd, napiásos férfi és nő magas fizetés mellett felvétetik. Ün: 2-66 honvéd hűszározd u. 54. sz. 5—201

TANULÓT ügyes, jócsalád ból rövid szerződésű felvezünk. Műszaki tárgasság, Hunyadi 17. 5—1684

AKACFA termeléshez rézes munkásokat keresünk Nagy-cseréren. Ötenként 1000 pengő jutalmat fizetünk a szakos munkásejtésze felül. Szállítá a Guthi vasúttal. Jelentkezés minden nap délután 3—5-ig Kolescy u. 16 II. emelet. 5—194

HÁZMESTERP keresek a Simonffy u. 7. sz. alá Ház-tulajdonos. 5—1451

ÚJFÖLD, Bellegő 387. majoros keresetik. Értetkezni Maróthy György u. 6. 5—1450

VÍZVEZETÉK szerelő felvétetik Szent Anna u. 8. ügyesnéni. 5—196

KIPUTÓLÁNYT délelőtti foglatozóra azonnali felvezek. Kics Pestveter, Deák Ferenc utca. 6—179

BUTOROZOTT SZOBA (6)

KÖLÖNBÉJÁRATU butorozott szoba közepiskoláknak egyetem hallgatóknak természetben kiadó agyennél nélküli, esetleg teljes ellátással. Cim kiadóban. 6—1666

BUTOROZOTT szobába jobb lakótársat vagy diákok felvezek. Vár u. 12. szám alatti jobbára kiadó. 6—1534

BUTOROZOTT szoba kiadó konyhával, szobával, kizyó u. 27., II. ajtó. 6—1510

KÖLÖNBÉJÁRATU butorozott kizszoza konyha elemektel kiadó Kassa-ut Bakanyi S. u. sarok. 6—1530

BUTOROZOTT szoba elemektel kiadó Eötvös u. 57. 6—1486

KVARTÉLYT kaphat 3 kiadók saját agyennéljével. természetbeni fizetésért. — Vengő u. 31. 6—1497

BUTOROZOTT szoba két tanulóknak, vagy felnőttek, ezvebben elemektel kiadó Vénkert, Domokos Lajos-utca 6. 6—1700

KÉT urnak különbejárattal butorozott szoba elemektel kiadó, Cim a kiadóban. 3—1685

BUTOROZOTT szoba egy

két részére kiadó, Botond u. 8. 6—1450

UTCAI butorozott szoba egybeül nélküli kiadó. Rákóczi u. 15. 6—1455

EGY butorozott szoba 2 személy részére kiadó. Hajnal u. 5. 6—1386

KIADO LAKAS, ÜZLETHELYISÉG (7)

KIADO kevés javítással három szobás villa, érdeklődni lehet Szabó Ferenc, Városi Takaréknál. 7—1448

HÁLÓSZOBÁK kombinált szekrény udvari munkára felvezek Lengyel kertmester, Csapó u. 47. 5—1670

SZÉLÁNY felvezek Szilárdy vegyüzlet, Kossuth u. 49. 5—1657

TÜZHELYET oserőnek férfi tükibábért, vagy csoport. Csapó u. 87. 12—1647

KÖZELT közegbe rézes, vagy pénzes faktormelő munkásokat felvezek Molnár Lukács Timár u. 11. 5—1646

ONDÓ Perc dílőben 3 hold földet szeretnék búzára megtermeltani pénzért vagy természetben. Lászlóbet Csapó u. 97. 5—1643

SZABAD majoros felvétetik azonnali költözésre. Széchenyi u. 15. 5—1571

KONVENCIOS mindenest felvétetik azonnala Széchenyi u. 15. 5—1572

KOCSIST keresek havi fizetéssel, Timár u. 32. 5—1396

LAKATOS segéd, napiásos férfi és nő magas fizetés mellett felvétetik. Ün: 2-66 honvéd hűszározd u. 54. sz. 5—201

TANULÓT ügyes, jócsalád ból rövid szerződésű felvezünk. Műszaki tárgasság, Hunyadi 17. 5—1684

AKACFA termeléshez rézes munkásokat keresünk Nagy-cseréren. Ötenként 1000 pengő jutalmat fizetünk a szakos munkásejtésze felül. Szállítá a Guthi vasúttal. Jelentkezés minden nap délután 3—5-ig Kolescy u. 16 II. emelet. 5—194

HÁZMESTERP keresek a Simonffy u. 7. sz. alá Ház-tulajdonos. 5—1451

ÚJFÖLD, Bellegő 387. majoros keresetik. Értetkezni Maróthy György u. 6. 5—1450

VÍZVEZETÉK szerelő felvétetik Szent Anna u. 8. ügyesnéni. 5—196

KIPUTÓLÁNYT délelőtti foglatozóra azonnali felvezek. Kics Pestveter, Deák Ferenc utca. 6—179

BUTOROZOTT SZOBA (6)

KÖLÖNBÉJÁRATU butorozott szoba közepiskoláknak egyetem hallgatóknak természetben kiadó agyennél nélküli, esetleg teljes ellátással. Cim kiadóban. 6—1666

BUTOROZOTT szobába jobb lakótársat vagy diákok felvezek. Vár u. 12. szám alatti jobbára kiadó. 6—1534

BUTOROZOTT szoba kiadó konyhával, szobával, kizyó u. 27., II. ajtó. 6—1510

KÖLÖNBÉJÁRATU butorozott kizszoza konyha elemektel kiadó Kassa-ut Bakanyi S. u. sarok. 6—1530

BUTOROZOTT szoba elemektel kiadó Eötvös u. 57. 6—1486

KVARTÉLYT kaphat 3 kiadók saját agyennéljével. természetbeni fizetésért. — Vengő u. 31. 6—1497

BUTOROZOTT szoba két tanulóknak, vagy felnőttek, ezvebben elemektel kiadó Vénkert, Domokos Lajos-utca 6. 6—1700

KÉT urnak különbejárattal butorozott szoba elemektel kiadó, Cim a kiadóban. 3—1685

ben. Ajánlatokat „Vezető”

jellegre a kiadói hivatalba kérek. 8—1430

HAZ ÉS TELEK (9)

TELKET, bombasérült házat tekeltek vagy anélkül keresek megvételre. Torók Balint. 19. szám. 18—1432

ELADO egy szoba konyha nagyresze egy háznak Bozzai telep U. 18. 9—1625

ELCSERÉLEM szobát szynmolesekkert bevároshon bombasérült házamat Virág u. 24. 9—1518

LEBONTANDÓ alkalmas kis házat megvételre keresek Bp.útonagy jellegre. 9—1532

